

РОМАШКА

ТЕМА НОМЕРА:

Інноваційні підходи до організації
навчально-виховного процесу



Шановні колеги!



Прийміть найщиріші вітання з Новим роком та Різдвом Христовим!

Новий рік - свято чарівництва, коли здійснюються найзаповітніші бажання та мрії, коли ми з оптимізмом і надією дивимось в майбутнє.

Так нехай же 2014 рік стане роком досягнення запланованих висот, благополуччя та процвітання! Нехай в новому році вас завжди переслідує успіх у справах, а ваші рішення будуть мудрими, плідними і успішними.

Нехай новий рік буде щедрим на цікаві зустрічі, нові ідеї, перемоги та звершення! Від щирого серця бажаю усім вам великого людського щастя, міцного здоров'я, добра й радості, вірних друзів і близьких людей поруч.

Нехай 2014 рік принесе вам добробут і злагоду!

Ці святкові новорічні дні ознаменувалися для педагогів та батьків дошкільного закладу №9 міста Димитрова ще однією подією - народженням журналу «Ромашка». Тож нехай він зміцнює співдружність, нерозривний зв'язок людей, відданих своїй справі. Нехай у нього з'являться багато нових щирих і вірних друзів, які щодня дарують своє серце дітям.

Успіхів вам та наснаги!

**Головний спеціаліст
відділу освіти**

О.Є.Ніколаєва



ЩОКВАРТАЛЬНИЙ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ЖУРНАЛ

ДОШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ №9 «РОМАШКА»

ДИМИТРОВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

ДЛЯ ПЕДАГОГІВ ТА БАТЬКІВ

РОМАШКА

№1 2014

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Чао-де Тетяна Євгенівна,
головний редактор, завідувач
ДНЗ №9

Дьяконова Вікторія
Вікторівна, заступник
головного редактора,
вихователь-методист

Доценко Оксана
Володимирівна, вчитель-
дефектолог

Круглов Роман
Андрійович, адміністратор
web-сайту ДНЗ №9

Мацюк Ганна Вікторівна,
вчитель-логопед

Степаненко Валерій
Сергійович, видавець
журналу

Яценко Людмила Петрівна,
практичний психолог

*Копіювання та
відтворення матеріалів
журналу та будь-якої їх
частини за згодою
редакційної колегії*

Перед Вами перший номер практичного психолого-педагогічного журналу, в якому колектив дошкільного навчального закладу №9 «Ромашка» вирішив поділитися досвідом роботи з колегами та батьками.

Тема номеру не випадкова. Сучасна освіта знаходиться під впливом науково-технічного прогресу та інформаційного буму. Оновлюється зміст дошкільної освіти, складається нова система взаємодії дошкільних закладів із зовнішнім освітнім середовищем.

Професія вихователя належить до творчих видів діяльності, оскільки професійна діяльність будь-якого педагога спрямована на виховання неповторної особистості, пошуку нових форм і методів організації навчально-виховного процесу, володіння новими освітніми технологіями.

Кожен педагог нашого дошкільного закладу, виходячи із задач, які стоять перед ним, визначив пріоритетне коло інновацій, черговість їх упровадження, програму дій. Сьогодні вони розповідають про свої нароби на шпальтах цього номеру.

Сподіваємось, що надані матеріали стануть у нагоді всім небайдужим до нелегкого, але дуже відповідального та цікавого процесу виховання та навчання дошкільників.

До зустрічі на сторінках нашого журналу!

Головний редактор Тетяна Чао-де

ЗМІСТ

Актуальне питання

Тетяна ЧАО-ДЕ

Створення сайту – важливий інформаційний інструмент розвитку дошкільної освіти3

На допомогу педагогам

Вікторія ДЬЯКОНОВА

Інноваційна діяльність6

Психологія

Людмила ЯЦЕНКО

Психологічні етюди за оповіданнями В.Сухомлинського9

Робота з батьками

Оксана ДОЦЕНКО

Майстер-клас для батьків «Пальчиковий ігротренінг»13

Розвиток мовлення

Анна МАЦЮК

Використання арттерапевтичних методів та прийомів у роботі з дітьми-логопатами18

Фізичний розвиток

Олена СТЕПАНЕНКО

Фітбол-гімнастика в дитячому садку21

Логіко-математичне мислення

Любов КУЗЬМИНСЬКА

Цікава математика23

Мовленнєвий розвиток

Світлана ОБАДІНА

Використання схем-моделей для навчання дітей описовим розповідям29

Довкілля

Тетяна ГОРДІЄНКО,

Тамара ГАВРИЛОВА

Пізнаємо красу довкілля32

Художньо-естетичний розвиток

Віра МІНАКОВА

Поліхудожній розвиток дітей дошкільного віку в педагогічному процесі дошкільного навчального закладу34

Інтегрована освіта

Ірина ЗУБРИЦЬКА

Творчі власного простору36

Творчість

Тетяна СПІВАК, Лідія

ВАСЄЧКІНА, Раїса ГАРАН

Розвиток творчих здібностей у дітей раннього віку на заняттях з малювання за методикою Шульги Л.М.38

Граємо разом

Олександра ГОРБУНОВА

Ігрова технологія ТРВЗ40

Грамота

Вікторія ПАВЛЮК

Готуємось до школи41

Музичне виховання

Алла СЕМЕНИСТА

Використання методики музичного виховання за принципами Карла Орфа в розвитку музичних здібностей42

На 3-й сторінці обкладинки: виставка саморобних новорічних ялинок «Ялинонька-красуня», виготовлених вихованцями дошкільного закладу, їх батьками та рідними, вихователями.

Створення сайту – важливий інформаційний інструмент розвитку дошкільного закладу

Тетяна ЧАО-ДЕ, завідувач ДНЗ №9 «Ромашка»

Розвиток Інтернет - технологій відкриває перед навчальними закладами новий рівень можливостей виходу на «відкритий інформаційний простір» і створення свого іміджу. 5 жовтня 2013 року – День народження web-сайту дошкільного навчального закладу №9 «Ромашка», який вже декілька місяців працює за електронною адресою <http://dnz-romashka.at.ua/>. Про його роботу піде розмова на сторінках цієї статті.

Пріоритетом розвитку освіти сьогодення є впровадження сучасних інформаційно-комунікативних технологій, які забезпечують подальше вдосконалення навчально-виховного процесу, доступність та ефективність освіти не тільки дітей, а і педагогів, батьків. Сучасне інформаційне суспільство вимагає від педагогів інформаційної культури – це новий світогляд, нове мислення, а також спілкування у різних інформаційних потоках, орієнтованих на саморозвиток і самоосвіту. Так, одним із головних завдань сучасної освіти є підготовка особистості до швидкого сприйняття й опрацювання великих обсягів інформації, озброєння їх сучасними засобами та технологіями роботи, формування в них інформаційної культури. А це можливо зробити лише у сприятливому інформаційному освітньому середовищі, де педагог сам має володіти такою культурою, розуміти ту роль, яку він може відігравати у вихованні особистості дитини, особистості інформаційної цивілізації.

Вимогою сьогодення стало створення власного web-сайту нашого дошкільного закладу. Не буду лукавити, якби на моєму шляху не з'явилися небайдужі помічники, які на благодійних засадах допомогли у створенні та постійній підтримці сайту, мої ідеї залишилися б тільки мрією.

Я щиро бажаю, щоб web-сайт дошкільного закладу №9 «Ромашка», який постійно інтенсивно створюється, став сучасним інформаційним каналом, засобом доступу до різноманітних інформаційних ресурсів і розкриття своїх власних, важливою можливістю виходу на новий рівень соціального партнерства. Наш сайт дуже молодий, але за період його існування в

колективі не стало педагогів, які б не прагнули пізнати інформаційний освітній простір, підвищити свої знання щодо опанування комп'ютерними технологіями, 91% педагогів постійно користуються Інтернет - ресурсами. Згідно з проведеним моніторингом, із 180 сімей вихованців дошкільного закладу 133 мають доступ до Інтернету, що складає 74%. Приємно радують батьки майбутніх вихованців «Ромашки», які тільки реєструють своїх дітей в електронній мережі на майбутнє зарахування до дошкільного закладу. Більшість з них володіє комп'ютерними технологіями, і ми сподіваємось на співпрацю з ними на нашому web-сайті ще до вступу дитини до дитячого садка.

Наш сайт адресований в першу чергу тим, хто зацікавлений у всебічному розвитку своєї дитини. Для колег – це можливість ознайомитись з накопиченим матеріалом, який ми намагаємось узагальнити та систематизувати саме на сторінках цього сайту, для батьків – ознайомлення з життям дітей у дошкільному закладі протягом дня, їх участь у конкурсах та святах, отримання рекомендацій від спеціалістів, фотогалереї; для дітей – мультфільми, які виховують найкращі почуття.

Засновуючи власний сайт дошкільного закладу ми ставили перед собою такі цілі:

- розвивати інформаційний освітній простір та розповсюджувати інформаційну культуру в освітньому середовищі закладу;
- запровадити науково-методичну та інформаційну підтримку педагогів;

- вести просвітницьку роботу з педагогічними працівниками та батьками вихованців;
- залучити більшу кількість людей до Інтернет - ресурсів, ознайомлювати наших сьогоденних і майбутніх батьків з роботою дошкільної установи, зробити більш прозорою роботу колективу, знайомити з проблемами і досягненнями закладу та новинами наробками в галузі дошкільної освіти.

Для вирішення поставлених завдань колегія та ресурсний центр, в який на добровільних засадах ввійшли модератори, завідувач, вихователь-методист, практичний психолог, учитель - дефектолог, розробили меню сайту, урахував інтереси та потреби педагогів та батьків. Розпочалася робота з реклами web-сайту, для батьків був запроваджений путівник по сайту.

Путівник по сайту:

- **Головна сторінка.** В цьому розділі можна подивитися адресу, телефон, E-mail дошкільного закладу. (Інформація цього розділу постійна)
- **Візитна картка.** Тут до Вашої уваги представлений герб, гімн «Ромашки», режим роботи, основні напрямки роботи колективу, інформація про адміністрацію, спеціалістів, медичних працівників, фотопрезентація дошкільного закладу. (Інформація цього розділу постійна, змінюватися буде у випадку кадрових змін і основних задач закладу).
- **Екологічний паспорт.** Дошкільний заклад працює за еколого-валеологічним напрямком. Про умови, складені для виховання еколого-валеологічної компетентності дошкільників розповідається на сторінках цього розділу.
- **Історія.** Ця сторінка розповідає про минуле дошкільного закладу, людях, які досягли вагомих результатів у справі навчання і виховання дітей. (Інформація буде поповнюватися з роками).
- **Давайте познайомимось.** Цей розділ розподілений на підпункти, назви груп дитячого садка. Тут можна познайомитись з напрямком роботи групи та її працівниками.
- **Граючи навчаємось.** Розділ розподілений на підпункти за віком дітей. Тут можна дізнатися про режим дня дітей певного віку, переглянути розклад занять, прочитати інформацію про те, що повинна вміти дитина на кінець року згідно програм розвитку.
- **Наші досягнення.** В цьому розділі звіт колективу за минулий рік. (Зміст буде поповнюватися один раз на рік – у вересні).
- **Умови вступу.** На цій сторінці інформація про необхідні документи для вступу в дошкільний заклад, основні вимоги, які потрібно виконувати батькам, інформація про порядок та причини відрахування із ДНЗ.
- **Новини.** Розділ, який постійно поповнюється новою інформацією. Кожну новину можна прочитати в повному обсязі, та переглянути фото, якщо навести курсор на назву новини. Новини можна коментувати та визначати рейтинг у вигляді зірочок.
- **Ад астра.** Ця сторінка розповідає про клуб спортивного бального танцю, який відомий не тільки нашим батькам, діти яких займаються танцями на базі дошкільного закладу, а і за межами міста, області, країни.
- **Організація харчування.** Питання яке завжди хвилює батьків. На сторінках цього розділу можна дізнатися про нормативну базу з дитячого харчування, якої дотримується дошкільний заклад, обладнання харчоблоку, працівників, які готують страви дітям. Тут надані рекомендації батькам щодо організації харчування вдома та запобігання харчовим отруєнням.
- **Батьківський poradnik.** Має підрозділи: медичні поради, поради психолога, логопеда та дефектолога, інформацію про безпеку дітей.
- **Сторінка вдячності.** Постійно поповнюється подяками батькам, педагогам, небайдужим до справ дошкільного закладу людям.

- **Фотогалерея.** Має підрозділи, які розкажуть про повсякденне життя дітей, свята та розваги, виставки. Зареєстровані гості сайту можуть залишати свої коментарі, визначати рейтинг новин та фотознімків.
- **Кінозал** розрахований на дорослих та дітей. Відеотека – для дорослих, мультфільми – для дітей.
- **Стежками рідного міста.** Сторінка запрошує на екскурсію містом Димитровом. Колектив ДНЗ №9 протягом 2012-2013 років працював над створенням практичного посібника «Розвивайко в Димитрові», основні сторінки про рідне місто ввійшли до цього розділу.
- **Корисні посилання** стануть у нагоді тим, хто шукає різні цікавинки в роботі з дітьми.
- **Пошта довіри.** З цієї платформи можна надіслати лист завідувачу, психологу та логопеду і отримати від них відповідь, яка прийде на надану електронну адресу.
- **Благодійна допомога** містить реквізити дошкільного закладу.
- **Електронна реєстрація** запрошує батьків до попереднього електронного запису дітей до дошкільного закладу.

Багато ще задумок у організаторів сайту, постійно готується інформація для розширення можливостей web-сайту дошкільного закладу.

План розвитку web-сайту дошкільного закладу №9 «Ромашка»

I. Організаційна діяльність

1. Забезпечення офіційною інформацією зі сфери освіти України.
2. Оперативне інформаційне ознайомлення учасників навчально-виховного процесу та відвідувачів сайту з освітньо-виховною діяльністю ДНЗ №9 «Ромашка».
3. Створення інформаційних матеріалів, слайдових та відео презентацій (за запитом та за потребою).

4. Створення сторінки наступності між дошкільним закладом та школою.
5. Робота по технічному обслуговуванню web-сайту.

II. Моніторингова діяльність

1. Аналіз меню web-сайту, поповнення, редагування, коригування.
2. Створення інформаційних ресурсів web-сайту (форум, візитаційна книга тощо).
3. Ресурсний аналіз можливостей web-сайту, вдосконалення його роботи.

III. Консультаційно-методична діяльність

1. Постійне поповнення інформацією розділу «Батьківський порадник» спеціалістами дошкільного закладу: медичними працівниками, практичним психологом, учителем-дефектологом, учителем-логопедом, вихователями, вчителями початкових класів.
2. Надання інформації в розділ «Новини» з проведених заходів з дітьми, педагогами, батьками.
3. Практичний показ «Можливості Інтернету».
4. Практичний показ «Використання мультимедійного проектора в освітньому процесі».
5. Консультування педагогів за проблемами та запитом з питань Інтернет – ресурсів.
6. Консультування батьків щодо електронної реєстрації дітей у дошкільний заклад.

Отже - найголовніше побажання і сподівання на те, що в подальшому більше уваги приділятиметься саме завданню забезпечення дошкільних закладів сучасними комп'ютерами, ноутбуками, мультимедійними засобами та Інтернетом з метою доступу до веб-простору локальної чи глобальної мережі, відкриття перед освітніми закладами нового рівня можливостей виходу у "відкритий інформаційний простір" і створення свого іміджу для вдосконалення якості освіти.

Інноваційна діяльність

Вікторія ДЬЯКОНОВА, вихователь-методист

В наш час багато що з минулого не відповідає вимогам сучасного дошкільного закладу. Тому для того, щоб освітня галузь продуктивно розвивалася, потрібні нові ідеї, пошуки розв'язання проблем, нові технології і методики навчання та виховання. Зорієнтуватися в цьому питанні практикам допоможе подана стаття.

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ДОШКІЛЬНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

(За Крутій К.Л., Маковецькою Н.В)

Під інноваційною слід розуміти діяльність, пов'язану зі здійсненням науково-практичних розробок у галузі освіти, підвищенням професійної компетентності педагогів освітніх закладів з метою переходу на діяльність за новою методикою чи технологією.

Кожен творчий педагог завжди шукає ті форми організації освітнього процесу, які є ефективними саме для тих дітей, із якими він працює зараз. Безперечно, цей пошук сприяє розробці, апробації та впровадженню у практику роботи інноваційних технологій, які на нашу думку і є гвинтиками у досить складному механізмі, який носить назву "освітній процес". Надбання світового педагогічного досвіду, досягнення вітчизняної науки, а також досвід поколінь є підґрунтям інноваційної діяльності педагога.

На сучасному етапі розвитку суспільства в Україні функціонують різні типи дошкільних навчальних закладів, ефективно вирішення пріоритетних завдань розвитку, навчання та виховання дітей в яких неможливе без пошуку оптимальних форм організації освітнього процесу, використання перспективного педагогічного досвіду, а також здійснення інноваційної діяльності.

Філософське розуміння змісту інновацій полягає у створенні нового продукту діяльності людини, що має суспільну значущість та характеризується двома ознаками: перетворенням явищ, речей, процесів або інших образів; новизною, оригінальністю продукту діяльності.

Педагогіка трактує інновації як результат творчого пошуку оригінальних, нестандартних рішень різноманітних педагогічних проблем, прямим продуктом

якого можуть бути нові навчальні технології, оригінальні виховні ідеї, форми та методи виховання, нестандартні підходи в управлінні освітнім процесом. Побічним продуктом педагогічних інновацій є зростання майстерності педагога, рівня його культури, мислення, світогляду тощо.

Не менш поширеним є тлумачення інноваційних процесів як комплексної діяльності щодо створення, засвоєння, використання та розповсюдження нововведень, яка допомагає перевести систему освіти із режиму функціонування в режим розвитку. Основними ознаками інноваційної діяльності у цьому випадку будуть наявність нормативно-правової бази, організаційна забезпеченість, актуальність, відповідність новітнім досягненням науки, творча новизна, наявність методичної розробки ідеї, керованість й активність.

Пріоритетними завданнями педагогічних колективів дошкільних навчальних закладів, які здійснюють інноваційну діяльність, є:

- вивчення освітніх інновацій, визнаних ефективними вітчизняною та світовою педагогічною наукою, а також ефективність їх впровадження в інших дошкільних навчальних закладах;
- моніторинг ефективності впровадження інновацій, розроблених педагогічними колективами дошкільних навчальних закладів;
- створення бази даних щодо впровадження освітніх і педагогічних інновацій у дошкільних навчальних закладах;
- розробка методичних рекомендацій щодо організації роботи дошкільних навчальних закладів, які здійснюють інноваційну діяльність.

Успішне здійснення інноваційної діяльності обумовлено наявністю інноваційного потенціалу, під яким розуміємо здатність кількох чи одного освітнього закладу забезпечувати появу інноваційного продукту та інноваційної продукції, які відповідають сучасним вимогам.

Актуальність інноваційної діяльності має визначатися пріоритетними напрямками обласної (міської) програми розвитку освіти в регіоні:

- забезпечення фізичного і психічного здоров'я дитини дошкільного віку;
- формування загальнолюдських цінностей і гуманістичної спрямованості особистості; взаємозв'язок національного та інтернаціонального виховання;

- соціалізація дитини дошкільного віку;
- проектування розвивального середовища;
- розробка і апробація нового змісту освіти (базисна та варіативна програма);
- реабілітація дітей із проблемами в розвитку тощо.

Отже, інноваційна діяльність педагогічних колективів дошкільних навчальних закладів, розробка, апробація та впровадження педагогічних технологій значною мірою сприяють підвищенню ефективності освітнього процесу, застосуванню саме тих засобів, методів і прийомів розвитку, навчання та виховання дітей, які є необхідними саме тут і зараз.

ТЕЗАУРУС ДО ПРОБЛЕМИ

Інновація – (слово “innovation” – утворено з двох слів – латиського «новація» (новизна, нововведення) й англійського префікса “in”, що означає «в», «введення») означає введення нового, відновлення всередині системи.

Інноваційна діяльність пов'язана зі здійсненням науково-практичних розробок з метою переходу на діяльність з новою технологією.

Інноваційна культура – складова інноваційного потенціалу, що характеризує рівень освітньої, загальнокультурної і соціально-педагогічної підготовки особистості та суспільства в цілому та втілення в життя ідеї розвитку країни на інноваційних засадах.

Інноваційна освітня діяльність – розробка, розповсюдження та застосування освітніх інновацій.

Інноваційна продукція – нові конкурентоздатні посібники освітні послуги тощо.

Інноваційний – який стосується інновацій.

Інноваційний менеджмент – сукупність організаційно-економічних методів і форм управління з максимальною ефективністю всіма стадіями й видами інноваційних процесів у закладах освіти.

Інноваційний потенціал – здатність кількох чи одного освітнього закладу забезпечувати появу інноваційного продукту та інноваційної продукції які відповідають сучасним вимогам.

Інноваційний освітній проект – зумовлює вибір найбільш прийняттого варіанта стратегій розвитку освітнього закладу.

Інноваційний продукт – результат науково-дослідницької розробки (перспективний педагогічний досвід, розроблена технологія, методика тощо).-

Інноваційний процес – період часу від зародження ідеї, її розробки до провадження інновацій називають життєвим циклом нововведення або інноваційним процесом.

Локальна (педагогічна) інновація є складовою масштабної (освітньої) інновації і характеризується новим чи вдосконаленням змістом, формою, методом, засобом, технологією педагогічного процесу.

Моніторинг інноваційної діяльності – систематичний збір, обробка та аналіз інформації про перебіг інноваційних процесів, практичні наслідки заходів щодо стимулювання й регулювання інноваційної діяльності, результати реалізації пріоритетних напрямів інноваційної діяльності.

Новатор – ініціатор, творець нового, прогресивного, зачинатель нових методів праці.

Новаторство – обов’язково прогресивні нововведення, що просувають практику вперед.

Новація (латинське “novatio” – оновлення, зміна, від “novo” – оновлюю) – власне нове (метод, методика, технологія, програма тощо).

Педагогічна технологія – набір операцій щодо конструювання, формування та контролю знань, умінь, навичок і стосунків відповідно до висунутої мети.

Пріоритетний інноваційний проект – інноваційний проект, що належить до одного з напрямів інноваційної діяльності.

Пріоритетні напрями інноваційної діяльності – науково, економічно й соціально обґрунтовані напрями інноваційної діяльності, спрямовані на забезпечення потреб суспільства у конкурентоспроможній продукції та високоякісних послугах.

Технологія (від грецького “techne” – мистецтво, майстерність, уміння і “logos” – наука, поняття, учіння) – сукупність прийомів і способів одержання, обробки і переробки матеріалів.

Інноваційні технології, які впроваджують педагоги дошкільного закладу №9 «Ромашка» в роботу з дітьми

Практичний психолог Яценко Л.П. – Спадщина Сухомлинського.

Вчитель-дефектолог Доценко О.В. – Здоров’язбережувальні технології в роботі з дітьми.

Вчитель-логопед Мацюк Г.В. – Арттерапевтичні форми і методи роботи з дітьми.

Музичний керівник Семениста А.В. – Система Карла Орфа.

Вихователь Обадіна С.Ю. – Методика використання схем-моделей для навчання дітей описовим розповідям. Автор – Ткаченко Т.

Вихователі: Співак Т.В., Васечкіна Л.Ю., Гаран Р.А. – Методика розвитку творчих здібностей на заняттях з малювання. Автор – Шульга Л.

Вихователі: Гордієнко Т.В., Гаврилова Т.А. – Система освіти «Довкілля». Автор – Ільченко В.

Вихователь Павлюк В.А. – Методика навчання грамоти. Автор – Шелестова Л.

Вихователь Степаненко О.П. – Фітбол-гімнастика.

Вихователь Зубрицька І.В. – Сендплей (пісочна терапія).

Вихователь Горбунова О.В. – Технологія розвитку винахідницьких завдань. Автор – Альтшуллер Г.

Вихователь Мінакова В.М. – Поліхудожній розвиток дітей дошкільного віку в педагогічному процесі ДНЗ.

Вихователь Кузьминська Л.І. – Палички Кюїзенера.

"Від педагога залежить, чим стане серце дитини – ніжною квіткою чи засушеною корою. Заповітна мрія кожного мислячого педагога – щоб серце вихованця було чутливим до кожного слова вихователя, щоб дитяча душа відгукнулася, мов ніжна струна, на тонку музику його душі".

В. О. Сухомлинський.



Психологічні етюди за оповідання В.О. Сухомлинського

Людмила ЯЦЕНКО, практичний психолог

Нова освітня стратегія змінює мету навчально-виховного процесу, спрямовує зусилля педагогів на створення кожній дитині сприятливих умов для оволодіння наукою і мистецтвом життя. У зв'язку з цим практичний психолог, педагоги дошкільного закладу використовують спадщину В.О. Сухомлинського, який цікаво розробив проблему виховання допитливості, розумових здібностей, вміння спілкуватися і розуміти почуття, настрої один одного.

Спілкування з дітьми здійснюється за допомогою слова. У Сухомлинського слову надається велике значення. Як не згадати оповідання та казки, які написав Василь Олександрович для дітей? Їх понад 1500! Ці твори мають виховний вплив, через читання і слово дитина пізнає, що таке добро і зло, оцінює вчинки ровесників.

І все це проводиться у грі, тому що гра, на думку Сухомлинського, є саме та іскринка, яка запалює вогник допитливості, без гри не може бути інтелектуального розвитку, морально-духовного громадянського виховання.

Пропоную Вашій увазі добірку психологічних етюдів, які можуть бути як частиною заняття, так і грою в будь-який зручний для вас час.

Я ХОЧУ СКАЗАТИ СВОЄ СЛОВО

Мета: вчити дітей описувати різні явища природи; добирати в рідній мові красиві, точні слова; виховувати любов до рідної природи, уміння бачити її красу.

Матеріал: картинки із зображенням ялинки, берези тощо.

Попередня робота: читання оповідання В. Сухомлинського «Я хочу сказати своє слово» ХІД ГРИ

Вихователь пригадує з дітьми зміст оповідання. Потім роздає картинки із зображенням берези, ялинки тощо. Діти описують явища, добираючи слова-емпатії, фантазують.

Я хочу сказати своє слово

Катерина Іванівна повела своїх маленьких першокласників у поле. Був тихий осінній ранок. Високо в небі летів ключ перелітних птахів. Вони тихо курликали, і від цього в степу було сумно.

Учителька сказала дітям:

— Сьогодні ми будемо вчитися розповідати про осіннє небо. Хай кожен з вас добере для цього в рідній мові красиві і точні слова.

Діти притихли. Вони дивились в небо і думали. Через хвилину всі заговорили: «Небо синє-синє... Небо голубе... Небо чисте...» І все. Діти знову і знову повторювали одні й ті самі слова: синє, голубе, чисте.

Збоку стояла маленька Валя.

— А ти, Валю, що хочеш сказати?— запитала Катерина Іванівна.

— Я хочу сказати своє слово.

— Яке ж твоє слово про небо?

— Небо ласкаве...— тихо сказала дівчинка й усміхнулася.

Діти притихли. Вони враз побачили в небі те, чого не бачили досі: «Небо сумне... Небо тривожне... Небо зажурене... Небо холодне...»

А небо грало, трепетало, дихало, як жива істота. І діти дивилися в його сумні сині-сині осінні очі.

Питання для обговорення:

Яке завдання поставила вчителька перед першокласниками на прогулянці?

Що сказали діти про небо?

Яким однокласники побачили осіннє небо після Валиних слів?

Пригадай! Яким ти побачив небо, ідучи до школи? Сумним? Ласкавим? Сірим чи синім? Низьким чи високим?

Розкажи про свої враження так, щоб усім було цікаво.

ШКОЛА ВВІЧЛИВОСТІ

Мета: уточнити і закріпити уявлення дітей про ввічливість; учити користуватися ввічливими мовленнєвими формами: *будь ласка, вибачте, бажаю удачі* тощо; вчити оцінювати поведінку товаришів.

Попередня робота: читання оповідання В. Сухомлинського «Скажи людині: "Доброго дня!"»

ХІД ГРИ

Всі діти стають у чарівне коло ввічливості. Одна дитина каже будь-яке ввічливе слово своєму сусідові. Той, у свою чергу, повторює це слово й додає до нього своє. Наступний по колу повторює два попередні ввічливі слова і додає до нього своє.

Наприклад: *здрастуйте, бажаю удачі, пробачте, будьте ласкаві, дуже радіий, дуже приємно, всього вам найкращого, не варте уваги, дякую* тощо.

Потім вихователь пропонує дітям уявити, що слова ожили і розповіли вам чарівні історії зі свого життя. А відтак ділить дітей на групи, пропонує їм обрати будь-яке ввічливе слово й розповісти історію його життя.

Скажи людині: "Доброго дня!"

Лісовою стежинкою ідуть батько і маленький син. Довкола тиша, тільки чути, як десь далеко вистукує дятел та струмочок дзюркотить у лісовій гушавині.

Аж тут син побачив, що назустріч їм іде бабуся.

- Тату, куди бабуся йде? - питає син.

- Зустрічати або проводити, - каже батько й усміхається. - Ось як ми зустрінемося з бабусяю, ти й скажеш: "Доброго дня, бабуся!"

- Навіщо ж казати ці слова? - дивується син. - Ми ж її не знаємо.

- А ось зустрінемося, скажемо бабусі ці слова, тоді й побачиш, навіщо.

Ось і бабуся.

- Доброго дня, бабуся! - каже син.

- Доброго дня, - каже батько.

- Доброго вам здоров'я, - відповідає бабуся і усміхається.

І хлопчик побачив: усе довкола змінилось. Сонце засяяло яскравіше. Верховіттям дерев пробіг легенький вітерець, і листя заграло, затремтіло. У кущах заспівали пташки - раніше їх і не чути було.

На душі в хлопчика стало легко.

- Чому це воно так? - питається син.

- Бо ми побажали людині доброго дня.

Питання для обговорення:

Хто йшов лісовою стежкою й кого вони зустріли?

Чому усміхнулася бабуся?

Чому хлопчикові здалося, що все навкруг змінилось?

Навіщо потрібно вітатися?



ЛАНЦЮЖОК ДОБРА

Мета: вчити дітей казати одне одному компліменти, вміти розмовляти вільно, тактовно, переконливо, дотримуватися правильної міміки (*лагідна посмішка, ласкавий погляд*), виховувати у дітей культуру мовленнєвого спілкування.

Матеріал: посібник «Ласкавинка-сердечко»

Попередня робота: читання оповідання В. Сухомлинського «Суниця для Наталі»

ХІД ГРИ

Діти стоять у колі. Вихователь дає дитині у руки «ласкавинку» у вигляді сердечка, і діти говорять комплімент. Наприклад: «Мені подобається твоя зачіска». Далі за чергою по колу діти передають один одному «ласкавинку», промовляючи комплімент. Вихователь стежить за тим, щоб компліменти не повторювалися.

Суниця для Наталі

У третьому класі вчиться маленька Наталя. Вона довго хворіла. А це вже прийшла до школи. Бліда, швидко втомлюється.

Андрійко розповів своїй мамі про Наталю. Мама й каже:

- Цій дівчинці треба їсти мед і суниця. Тоді вона стане бадьора, рум'яна... Понеси їй суниць, Андрійку.

Андрійкові хочеться понести суниць Наталі, але чомусь ніяково. Він так і сказав мамі:

- Соромно мені, не понесу.

- Чому ж тобі соромно? - дивується мама.

Андрійко й сам не знає, чому йому соромно. Наступного дня він все ж узяв із дому пакуночок суниць. Коли вже закінчились уроки, він підійшов до Наталі. Віддав їй пакуночок із суницями й тихо сказав:

- Це суниці. Ти їж, і щоки будуть у тебе рум'яні.

Наталія взяла пакуночок із суницями. І сталося дивне. Щічки її стали червоні, як мак. Вона ласкаво подивилася Андрійкові в очі й прошепотіла:

- Дякую...

- Чому ж це щічки у неї стали рум'яні? - подумав Андрійко. - Вона ще не їла суниць...

Питання для обговорення:

Чому Наталія швидко втомлювалася, була блідою?

Що порадила Андрійкові мама?

Як ви думаєте, чому Андрійкові було соромно пригостити дівчинку?

Чому зашарілася Наталка?

Що приємного ви робите для своїх друзів?

ОЦІНИ ВЧИНОК

Мета: виховувати у дітей любов та повагу до матері, слухняність, привітність, ввічливість; вчити розрізняти позитивні і негативні вчинки: викликати бажання наслідувати позитивні і засуджувати негативні вчинки, байдужість.

Матеріал: ілюстрації – пелюстки, серединки квіток.

Попередня робота: читання оповідань В. Сухомлинського « Сива волосина», «Хто кого веде додому».

ХІД ГРИ

На столах лежать серединки від квіток. Вихователь роздає дітям пелюстки-ілюстрації, на яких зображено позитивні і негативні вчинки.

Завдання: скласти квітку з пелюсток-ілюстрацій добрих вчинків.

Діти оцінюють і засуджують негативні вчинки.

Сива волосинка

Маленький Михайлик побачив у косі матері три сиві волосинки.

- Мамо, у вашій косі три сиві волосинки, - сказав Михайлик. Мама усміхнулася і нічого не сказала.

Через кілька днів Михайлик побачив у материній косі чотири сиві волосинки.

- Мамо, - сказав Михайлик здивовано, - у вашій косі чотири сиві волосинки, а було три...Чого це посивіла ще одна волосинка?

- Від болю, - відповіла мати. - Коли болить серце, тоді й сивіє волосинка...

- А від чого ж у вас боліло серце?

- Пам'ятаєш, ти поліз на високе-високе дерево? Я глянула у вікно, побачила тебе на тоненькій гілці. Серце заболіло, й волосинка посивіла.

Михайлик довго сидів задумливий, мовчазний. Потім підійшов до мами, обняв її і тихо спитав:

- Мамо, а коли я на товстій гілці сидітиму, волосинка не посивіє?

Питання для обговорення:

1. Що побачив Михайлик в косі матері?

2. Від чого з'явилися у мами сиві волосинки?

3. Чому через кілька днів сивих волосинок у матері стало більше?

4. Чи зрозумів Михайлик, від чого в мами з'явилися сиві волосинки?

Хто кого веде додому

У дитячому садочку хлопчики-однорітки Василько і Толик. Обом по п'ять років, їхні матері працюють. Коли повертаються з роботи, заходять у дитячий садочок. Мати одягає Василька, бере його за руку й каже:

- Ходімо, Васильку, додому.

А Толик одягається сам, бере маму за руку й каже:

- Ходімо, мамо, додому.

Дорогу перемело. Є тільки вузька стежечка серед снігових заметів.

Мати Василькова йде по снігу, а син стежечкою. Бо мама веде Василька додому.

Толик йде по снігу, а мати стежечкою. Бо Толик веде маму додому.

Минуло дванадцять років. Стали Василько й Толик сильними, стрункими, красивими юнаками.

Якось занедужала тяжко Василькова мати.

Того самого дня важко захворіла і Толикова мати. Лікар жив у сусідньому селі за кілька кілометрів. А було це взимку, дорогу засипало снігом. Василько вийшов за ворота, глянув на сніг та й каже:

- Хіба можна по такому снігові йти?

Постояв трохи Василько й повернувся до хати.

А Толик пішов глибоким снігом у сусіднє село й повернувся з лікарем.

Питання для обговорення:

1. Як поверталися з дитячого садка додому Василько з мамою?
2. Як поверталися з дитячого садка додому Толик з мамою?
3. Чому Толик привів лікаря до хворої матері, а Василько – ні?
4. На кого ви хотіли би бути схожим: на Василька чи на Толю?
5. Як ви піклуєтеся про свою маму?

ПОДУМАЄМО ПРО ДОБРОТУ

Мета: продовжувати формувати у дітей кращі моральні якості: чуйність, доброту, милосердя, вміння співчувати і переживати і співпереживати; вчити помічати і протиставляти добрі та погані вчинки у поведінці своїх товаришів; розвивати творчу уяву, мислення.

Матеріал: ілюстрації до українських народних казок.

Попередня робота: читання оповідання В. Сухомлинського «Я вирощу внучку, дідусю»

ХІД ГРИ

Діти стають у коло. Кожному з них вихователь дає у руки сердечко (символ чуйності) і діти називають будь-яку чуйну людину чи хороший вчинок, пояснюючи свою думку. Потім вихователь пропонує пригадати українські народні казки, у яких добро перемагає зло (кожна дитина отримує картку із зображенням кількох сюжетів із казок та сердечка двох кольорів – червоне означає добрі вчинки, а чорне – погані). Діти визначають, у якому сюжеті йдеться про добро, а у якому – про зло, доводять свою думку конкретними прикладами та поясненнями.

Наприкінці гри вихователь запитує, яких сердечок діти використали більше – червоних чи чорних. Тим самим він підводить дітей до висновку, що в світі більше добрих людей, хороших вчинків, вірних друзів, ніж зла та байдужості.



Я вирощу внучку, дідусю

У садочку росте стара вишня.
Маленький хлопчик Олесь побачив недалеко від неї маленьку вишеньку та й питає дідуся:
— Дідусю, де взялася ця маленька вишенька?
— З кісточки виросла, — відповів дідусь.
— То це донька старої вишні?
— Так, донька.
— А внучка у старої вишні буде?
— Буде, Олесю, — відповів дідусь, — якщо ти викохаєш оцю маленьку вишеньку, діждешся з неї ягідок, посадиш кісточку — то з кісточки її виросте внучка старої вишні.
Олесь задумався.
— Я вирощу внучку старої вишні, — сказав Олесь.

Питання для обговорення:

1. Про що запитав Олесь у свого дідуся?
2. Що треба зробити для того, щоб виростити вишеньку?
3. Чи допомагаєте ви своїм батькам в саду чи в городі? Як саме?

"Вихователь! – якою величною має бути тут душа. Справді, щоб творити людину, необхідно самому бути або батьком, або більше, ніж людиною".

Ж. -Ж. Руссо.

Майстер-клас для батьків «Пальчиковий ігротренінг»

Оксана ДОЦЕНКО, вчитель-дефектолог

Зберігання та зміцнення здоров'я дітей важливе для усього суспільства, оскільки тільки здорові діти в змозі певним образом засвоювати отримані знання та в майбутньому стати повноцінним членом суспільства.

Здоров'язберігаючі освітні технології найбільш суттєві серед усіх відомих технологій, що впливають на здоров'я дитини. Вони допомагають мені на різних етапах корекційно-відновлювальної та мовленнєвої роботи і становлять пріоритетний напрямок роботи з дітьми із затримкою психічного розвитку. Контингент корекційних груп складають діти з різноманітними психофізіологічними особливостями, тому для них просто необхідно застосовувати такі здоров'язберігаючі технології як: артикуляційна та дихальна гімнастика, пальчикові вправи, психогімнастика, вправи на релаксацію, музикотерапію тощо. Але все це потрібно робити не тільки на заняттях, але й протягом усього часу перебування дитини у дошкільному закладі, а також обов'язково вдома.

Мета: розширити знання батьків про значення розвитку дрібної моторики для усунення мовленнєвих вад дитини; познайомити батьків з нетрадиційними прийомами та матеріалами, що використовуються в роботі з дітьми з розвитку дрібної моторики та координації рухів рук дитини; залучити батьків до життя дошкільного закладу та групи, зробити їх своїми помічниками в роботі усунення недоліків мовлення та розвитку; формувати емоційний контакт батьків, спеціалістів та вихователів.

Матеріал до заняття: «чарівна» торбинка, в якій знаходяться прищіпки, волоський горіх, шишки, клубочок ниток, великі гудзики, шнурівки з вузликами, закладки для волосся – «крабіки», зубна щітка, мішечок з крупою, клаптик штучного хутра, набори прищіпок, горіхів, шнурівок та заколок для батьків; посібники для розвитку дрібної моторики: ігри – «Стукалочка», «Чарівні клаптики», «Чарівний басейн», «Веселий ланцюжок»; пазли – «Цікава логопедія», «Поросятко Пазик у дитячому садку та вдома», «Мама та малюки», «Будинок»; пано – «Пори року», килимкові конструктори – «Абетка», «Зоопарк», шнурівки – «Будинок», «Їжачок»; фотовиставка «Тренуємо пальчики», добірка консультацій для батьків, басейн із сюрпризом.

Хід заняття.

І. Вступна розповідь дефектолога про значення розвитку дрібної моторики для ефективної роботи з усунення мовленнєвих вад.

- К.Д. Ушинський казав, що мовлення дитини знаходиться на кінцівках її пальців. І це дійсно так. Рухи пальців рук стимулюють розвиток центральної нервової системи і прискорюють розвиток мовлення дитини, вони є одним з факторів його формування.

Недарма рівень розвитку дрібної моторики – є одним з показників шкільного навчання.

Тренуючи пальці рук ми не тільки покращуємо рухові можливості дитини, а ще й розвиваємо її психічні та мовні навички.

Саме тому робота з розвитку дрібної моторики повинна починатися з раннього віку, і проводитись не тільки в дошкільному закладі, але й вдома.

Ми постійно накопичуємо та поповнюємо дидактичний та теоретичний матеріал, який допомагає нам вдосконалювати рухи рук наших дітей. Дещо з нашої скарбнички – Ви можете побачити на нашій виставці – це і різноманітні ігри, пазли, пано, конструктори та багато іншого.

Я хочу запропонувати Вам переглянути невеличку презентацію, в якій відображені деякі прийоми роботи з розвитку моторики рук дітей.

II. Перегляд презентації.

III. Обговорення побаченого. Розповідь дефектолога про нетрадиційні засоби розвитку моторики рук дітей вдома.

- Ви побачили, як подобається дітям виконувати різноманітні завдання з пазлами, кубиками, килимковим конструктором. Але не завжди ми можемо дозволити собі ці ігри, адже коштують вони не дешево та й нечасто є серед асортименту в магазинах.

Нас оточують безліч предметів, які можна використати для розвитку дрібної моторики дітей. Сьогодні я познайомлю Вас з деякими з них. Але, щоб було цікавіше, ми пограємо з Вами в гру, яку люблять діти – «Чарівна торбинка».

IV. Гра «Чарівна торбинка».

- Зараз Ви по черзі будете діставати предмети з торбинки, а я познайомлю Вас з деякими корисними засобами їх використання і ми спробуємо їх відтворити. Іншими словами ми трошки пограємось, а решту підкаже Вам ваша фантазія. (Батьки дістають предмети, дефектолог розповідає та показує цікаві вправи, потім вправи виконуються разом з батьками.)

Волоський горіх.



Волоський горіх чудово усуває стрес, позитивно впливає на точки, що сприяють розвитку мовної активності дітей та дрібної моторики. Можна перекладати горіхи, перекочувати між двома долонями, між пальцями однієї руки.

А можна виконувати вправи із віршованим супроводом:

Наш горішок мандрівник

Мандрувати здавна звик.

(Перекочувати по долоньці)

Він ліворуч помандрує –

Своїх друзів всіх здивує.

А праворуч помандрує –

Разом з ними потанцює.

(Перекочувати горіх вправо-вліво по долоні)

Далі він мандрує в гори,

В гори і долини.

(Перекочувати горіх вгору-вниз по долоні)

А в долині наш горішок квіточку зустріне.

Він до неї посміхнеться

До пелюсточок торкнеться.

(Прокочувати горіх по кожному пальчику)

Гарно, добре мандрувати,

Та вже час і повертати.

(Перекочувати горіх між двома долонями)

Аналогічні вправи можна виконувати із шишками.

Прищіпки.





Прищіпки можна перекладати з однієї мисочки до іншої, рахувати, викладати в певній послідовності, залежно від кольору, можна запропонувати дитині подарувати промінці сонцю, гичку морквинці. А ще прищіпки – це чудовий масажер, спрямований на активацію незрілих клітин головного мозку.



Проводьте пощипування кінцівок пальців рук, починаючи з великого, промовляючи потішки, чистомовки, віршики. Наприклад:

*Оцей пальчик – наш дідусь,
Оцей пальчик – баба,
Оцей пальчик – наш татусь,
Оцей пальчик – мама,
Оцей пальчик – я,
Ось і вся моя сім'я!*

*Нумо, братці, за роботу,
Покажіть свою охоту!
Тобі – дрова рубати,
Тобі – печі топити,
Тобі – воду носити,
Тобі – тісто місити,
А тобі – обід варити.*

Зубна щітка.



Звичайнісінька зубна щітка теж може використовуватись для масажу. Можна погладжувати руки від кінцівок пальців до ліктя, постукувати щіткою, змінюючи темп, використовуючи відповідний віршований супровід:

*Он дощові краплинки торкнулися
руки.*

*Їх зовсім не бояться всі наші малюки.
(Поглажджування щіткою)*

*Дощик крапає частіше, по руці він б'є
сильніше.*

*Хай водичка ллється, ллється – з нею
сила додається. (Постукування
щіткою).*

Мішечки з крупою.



Скільки чудових вправ можна придумати з цією нескладною, але корисною іграшкою: перебирати пальчиками наповнювач, знаходити мішечки з різним та однаковим наповнювачем; або просто «ходити» пальчиками по мішечку, промовляючи віршик або задаючи дитині напрямки.

Робота з батьками

Наприклад:

*Йде собачка, кіт іде
Дощик йде, і град
Ще годинник йде вперед,
Рак повзе назад.*

З цією ж метою Ви можете використовувати підставки під гаряче, іплікатор Кузнецова.

Клубочок.

Я гадаю, що в кожного вдома можна знайти клубочок. Скільки цікавих завдань можна запропонувати дитині, намотуючи нитку – називати кольори, дні тижня, пори року, слова на певний звук.

Шнурівки з вузликами.



Кожна дитина безліч часу може бавитися різноманітними шнурівками, порівнювати їх за довжиною, викладати геометричні фігури, літери, цифри. Використовуючи різнокольорові шнурівки з вузликами та «крабіки» - закладки для волосся, можна закріплювати з дитиною назви кольорів, кількісну та порядкову лічбу. Запропонуйте дитині прикріпити «крабіки» на свою шнурівку за кольором, прикріпити стільки «крабиків» скільки вузликів, прикріпити закладку на певний вузлик(перший, третій) і т.п.

«Сухий» басейн або басейн із сюрпризом.

Ви можете взяти будь-яку яскраву коробку, наповнену поролоновими кульками, горохом, квасолею тощо. Заздалегідь заховайте в ній маленькі іграшки або цукерки. Дитина перебираючи

наповнювач повинна знайти скарб. Дітям дуже подобається ця гра.



Клаптики штучного хутра, різноманітних тканин.



За допомогою клаптиків з різних за фактурою тканин або клаптиків штучного хутра, які мають різні кольори та форму можна викладати різноманітні предмети. Наприклад: з клаптиків у вигляді трикутників та прямокутника можна викласти ялинку тощо.



V. Пояснення дефектологом правил проведення роботи з розвитку дрібної моторики.

- Я розповіла Вам лише про деякі з видів роботи з нестандартними іграшками. Можливо у Вас є свої секрети для розвитку дрібної моторики дитини вдома.

Я хочу звернути Вашу увагу на правила, яких слід дотримуватись при проведенні цієї роботи вдома.

Правила.

1. Робота з розвитку дрібної моторики повинна проводитись регулярно для досягнення вагомого ефекту.
2. Матеріал до занять повинен бути різноманітним, яскравим, безпечним.
3. Заняття повинні проводитись під наглядом дорослого або разом з ним.
4. Завдання, які ви пропонуєте дитині повинні приносити радість, викликати задоволення, не повинні перевтомлювати.

VI. Підсумок.

- Я вважаю, що кожен з Вас знайде серед моїх порад ті, які підійдуть саме для вашої дитини. Адже бажання бачити свою дитину щасливою та зацікавленою здатне змусити працюючи, чи взагалі зайняту матусю, щось придумувати, клеїти, різати, шити.

Я дуже вдячна Вам, що Ви прийшли сьогодні. Бажаю Вам успіхів та натхнення!

ПОРАДИ БАТЬКАМ ТА ПЕДАГОГАМ

Вплив розвитку дрібної моторики на формування мовлення дітей дошкільного віку.

Формування правильної вимови у дітей – це складний процес, дитині потрібно навчитися керувати своїми органами мовлення, сприймати звернене до неї мовлення, здійснювати контроль за мовленням оточуючих та власним. Велику увагу треба приділяти розвитку функції дрібних м'язів рук. Рухи рук тісно пов'язані

з мовленням, вони є одним з факторів його формування.

Тренування рухів пальців рук дітей покращує рухові можливості дитини, розвиток психічних і мовних навичок. У свою чергу, формування рухів руки тісно пов'язано з розвитком рухового аналізатора і зорового сприйняття, просторового орієнтування, координації рухів.

Рівень розвитку дрібної моторики – один з показників інтелектуальної готовності до шкільного навчання. Дитина, що має високий рівень розвитку дрібної моторики, вміє логічно мислити, в неї достатньо розвинуті пам'ять, увага, зв'язне мовлення.

Саме тому робота з розвитку дрібної моторики повинна починатися задовго до вступу до школи. Батьки, які приділяють певну увагу вправам, іграм, різноманітним завданням на розвиток дрібної моторики та координації рухів руки вирішують одночасно декілька проблем: по-перше, впливають на загальний інтелектуальний розвиток дитини; по-друге, покращують розвиток мовлення малюка; по-третє, готують його до оволодіння навичок письма.

З самого раннього віку необхідно починати роботу з розвитку дрібної моторики. Вже в ранньому дитинстві можна виконувати масаж пальчиків, впливаючи тим самим на активні точки, які пов'язані з корою головного мозку. В ранньому та дошкільному віці необхідно виконувати прості вправи, які супроводжуються віршованим текстом, не забуваючи про розвиток елементарних навичок самообслуговування: застібання гудзиків, зав'язування шнурків і т.п. і, звичайно, в старшому дошкільному віці робота з розвитку дрібної моторики та координації рухів має стати важливою частиною підготовки до школи.

«...Турбота про здоров'я – найважливіша праця вихователя. Від життєдіяльності, бадьорості дітей залежить їх духовне життя, світогляд, розумовий розвиток, міцність знань, віра в свої сили.»
В.О. Сухомлинський

Використання арттерапевтичних методів та прийомів у роботі з дітьми-логопатами

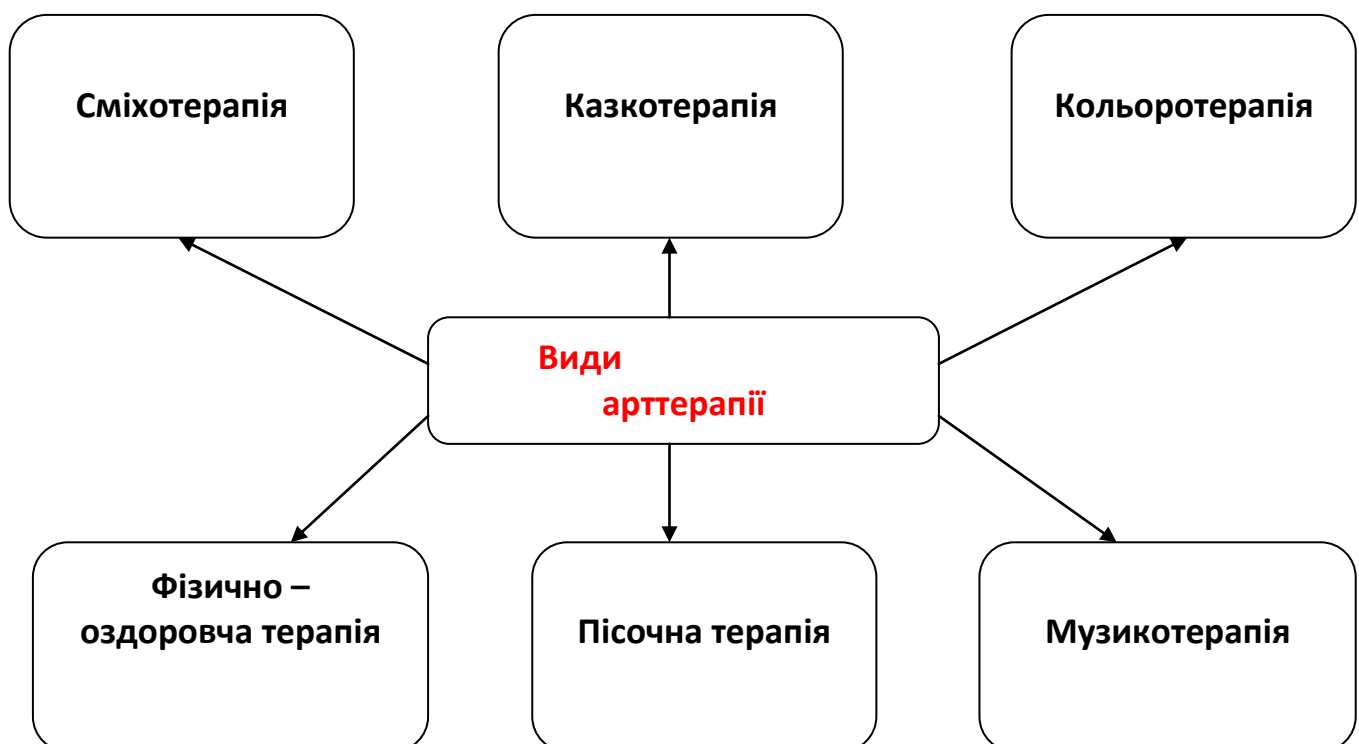
Анна МАЦЮК, вчитель-логопед

Неможливо переоцінити значення мови та мовлення в житті людини. Своєчасно сформована мовленнєва компетентність у дошкільному віці – складова цілісної особистості дитини, головна умова майбутнього життєвого успіху, психологічного комфорту. Малюк оволодіває словом передусім для спілкування з людьми, що його оточують. Не буде перебільшенням сказати, що несвоєчасно чи неправильно сформоване мовлення позначається на становленні особистості дитини, негативно впливає на її емоційний стан: викликає відчуття неповноцінності, сором'язливості, втрати інтересу до навчання, а також зниження мовленнєвої активності дитини, гальмує її розвиток. Усунення недоліків мовлення – діяльність надзвичайно специфічна, вона потребує від дитини свідомої активності, наполегливої систематичної роботи на результат. А він з'являється не відразу і не завжди в тому вигляді, якого очікуємо.

Тому, на своїх заняттях для отримання бажаного результату, намагаюсь створити такий психологічний клімат та атмосферу, які допомагають малечкам зняти напруження та полегшити й прискорити вирішення основної мети – усунення вад мовлення. Для вирішення цієї проблеми, досягнення активізації у мовленнєвих та інших психічних процесів велику увагу приділяю арттерапії.

Арттерапія – це корекція мовленнєвих, психоматичних, психоемоційних процесів та відхилень в особистісному розвитку дитини за допомогою різних видів мистецтва. Корекційно спрямоване мистецтво є джерелом позитивних емоцій дитини, сприяє зародженню творчих мовленнєвих здібностей, активізує та прискорює корекцію різних порушень у її розвитку.

МОДЕЛЬ ВИДІВ АРТТЕРАПІЇ, ЯКІ ВИКОРИСТОВУЮ В КОРЕКЦІЙНІЙ РОБОТІ



Сміхотерапія – корекція через зняття стресу, підняття настрою.



Казкотерапія – корекція та розвиток через інсценування казок та за допомогою образів.



Кольоротерапія - корекція емоційного стану дитини за допомогою кольору та образотворчого мистецтва.



Фізично – оздоровча терапія – профілактика різних захворювань, поліпшення психо – емоційного стану, розвиток мовленнєвого дихання.





Музикотерапія – корекція за допомогою рухів та вплив на емоційно – почуттєву сферу малюка, його духовне зростання, забезпечення релаксації, самовираження, вивільнення почуттів, передавання своїх емоцій.



Пісочна терапія – «поглинання» негативної енергії, стабілізація її емоційного стану.



Завдяки цікавим технологіям у корекційному навчанні і вихованні діти розкриваються психологічно, прискорюється корекція мовних порушень. Малюки починають розуміти свою унікальність властивим їм здібностям, відчуваються значущими і повноцінними.

Фітбол-гімнастика в дитячому садку

Олена СТЕПАНЕНКО, вихователь групи дітей із ЗПР

Фізкультурно-оздоровчій роботі приділено велику увагу у всіх програмах дошкільної освіти. Тож сьогодні здоров'язбережувальні технології відіграють значну роль у організації життєдіяльності дошкільників. Однією з таких технологій є фітнес. Для дітей спеціалізованих груп, однією з ефективних форм роботи є методика роботи з корекційними м'ячами, або фітболами.

Фітбол-гімнастика дозволяє вирішувати оздоровчі, виховні та освітні завдання:

- розвиток рухових якостей;
- навчання основним руховим діям;
- зміцнення м'язового корсета, створення навички правильної постави;
- нормалізація роботи нервової системи, стимуляція нервово-психічного розвитку;
- поліпшення комунікативної та емоційно-вольової сфери;
- розвиток дрібної моторики і мови;
- адаптація організму до фізичного навантаження.

Для занять з дітьми спеціалізованих груп, більш підходить займатися фітбол-гімнастикою індивідуально, або невеличкими підгрупами. Починати займатися фітбол-гімнастикою треба по етапах.

ЗАВДАННЯ І ЕТАПУ

Дати уявлення про форму та фізичні властивості фітболу:

Вправи:

- різні прокачування фітболу по підлозі, лавці, навколо орієнтирів ;



- відбивання фітболу двома руками на місці, з ходьбою;
- кидання фітболу.

Навчити правильній посадці на фітболі

Вправи:

- сидячи на фітболі, в повільному темпі діти виконують вправи для плечового поясу ;



- перевірити правильність постанови стоп, сидячи на фітболі (стопи повинні бути притиснуті до підлоги і рівнобіжні одна одній);

ЗАВДАННЯ II ЕТАПУ

Навчити збереженню правильної постави при виконанні вправ для рук і ніг у поєднанні з погойдуванням на фітболі.

Наприклад ходьба з високим підніманням колін.



Фізичний розвиток

Навчити збереженню правильної постави при зменшенні площі опори (тренування рівноваги і координації рухів)

Наприклад: діти, сидячи на фітболах, виставляють по черзі ноги вперед, у бік, на носок



Навчити дитину вправ на збереження рівноваги з різними позиціями на фітболі.

Наприклад: діти, сидячи на фітболах, повільно роблять кілька кроків вперед і лягають спиною на фітбол, зберігаючи прямий кут між гомілкою і стегном, п'яти повинні бути на підлозі, руки притримують фітбол з боку. Переступаючи ногами повернутися у вихідне положення.



Навчити виконанню вправ в розслабленні м'язів на фітболі.

Наприклад: діти, сидячи на підлозі спиною до фітболу, притримуючи його ззаду руками,

розслабляють м'язи шиї та спини, кладуть голову на фітбол і погойдуються вліво-вправо



При проведенні фітбол-гімнастики треба знати та виконувати основні правила:

- підбирати м'яч кожній дитині за зростом;
- надягати дітям зручний одяг;
- починати з простих вправ і поступово переходити до більш складних;
- дозування вправ;
- страховка дітей і вчити їх самостраховці на заняттях з м'ячами;
- створення позитивного емоційного фону, бадьорого та радісного настрою.

“Виховання фізичної культури – це, по-перше, турбота про здоров'я і збереження життя як найвищої цінності; по-друге, система роботи, що забезпечує гармонію фізичного розвитку і духовного життя, багатогранної діяльності людини”

В. Сухомлинський

Цікава математика

Любов КУЗЬМИНСЬКА, вихователь логопедичної групи

Палички Кюїзенера – це набір лічильних паличок, які ще називають «числами в кольорі», «кольоровими паличками», «кольоровими числами», «кольоровими лінієчками». Набір містить чотиригранні палички у формі призми десяти різних кольорів.

За методикою Кюїзенера можна ознайомити дітей з цифрами, числами, їхнім складом та арифметичними діями. Хочу поділитися своїм досвідом роботи з цього напрямку та довести багатофункціональність цієї методики.

Враховуючи те, що всі батьки мають можливість придбати фабричний комплект, я пропоную зробити такі палички власноруч з картону або з тонкого (3-5мм) пінопласту та обклеїти їх кольоровим скотчем (самоклейкою). Кількість паличок я зменшила до мінімуму, найменша паличка (цифра 1) має найменшу ширину та довжину – 2см (тобто – квадрат), інші - збільшуються на 1 квадрат. Наприклад, цифра 2 – 2×4 , 3 – 2×6 і т.д. Чим більше паличка, то більше значення того числа, яке вона позначає.

Комплект містить такі палички:

білі (10 штук)
червоні (5 штук)
світло-зелені (3 штуки)
сині (2 штуки)
жовті (2 штуки)
темно-зелені (2 штуки)
чорні (2 штуки)
фіолетові (4 штуки)
блакитні (1 штука)
оранжеві (1 штука)

«Кольорові числа» дають змогу формувати в дошкільників моделі різних математичних понять, як от: число, цифра, розмір, довжина, форма, додавання, віднімання, більше, менше тощо, і формувати усвідомлене уявлення про величину, довжину, висоту, ширину, послідовність чисел натурального ряду, парні, непарні числа. Розв'язуючи завдання з використанням цих паличок, діти опановують прямий і зворотній рахунок; арифметичні дії; додавання, віднімання, множення і ділення; вчать ділити ціле на частини й вимірювати об'єкти; ознайомлюються з властивостями геометричних фігур. Розвивається просторові уявлення дошкільників (більше, менше, зліва, справа, вище, нижче тощо). Такий широкий

спектр можливостей лічильних паличок Кюїзенера, безумовно, доводить їх багатофункціональність.

На ознайомлювальному етапі діти розглядають палички, крутять їх у руках. При цьому задіяні дрібні м'язи рук, тактильні відчуття та зорове сприймання дітей. Тут набір паличок є грою-конструктором чи мозаїкою для моделювання та конструювання різних площинних фігур, таких як: одноколірний чи різноколірний тин, потяг з однаковими чи різними вагонами, башта, палиця, геометричні фігури, прості для складання предмети (дім, віконце, сходинки, квіточка, стілець) або елементарні узори.

Доцільними на цьому етапі будуть завдання на класифікацію, порівняння чи аналізування множини паличок. Слід використовувати один чи декілька повних комплектів лічильних паличок Кюїзенера або вибірково множину – лише короткі білі та довгі червоні тощо.

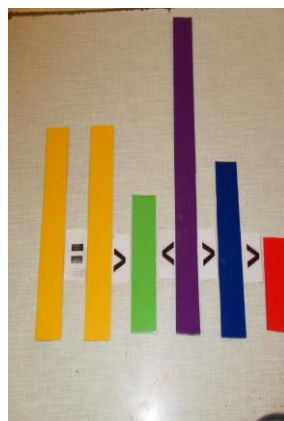
Можна запропонувати дітям такі завдання: виберіть лише жовті палички; оберіть будь-яку паличку та порівняйте її довжину з довжиною палички, що у вихователя чи інших дітей; розкладіть палички в різні коробочки.

На наступному етапі роботи з паличками більшість ігор мають практично-діяльнісний характер: маніпуляції, конструювання, накладання, моделювання.

Хочу привести приклади ігор з паличками, які охоплюють різні види діяльності і можуть бути використані на цьому етапі. Наприклад, для здійснення логіко-математичної діяльності є велика група завдань та розроблених дидактичних ігор, спрямованих на формування таких понять як: число, цифра, розмір, додавання, віднімання, більше, менше тощо.

Дидактична гра «Як дізнатися ім'я кольорової палички»

Мета. Навчати вимірювати довжину кольорових паличок за допомогою однієї (найменшої), з'ясовувати взаємозв'язок між кольором палички і відповідним числом, числом і цифрою, що його позначає.



Дидактична гра «Виміряй доріжку»

Мета. Ознайомити дітей з умовною міркою, встановлюючи логічні зв'язки й закономірності (чим більша мірка, тим менше число ми отримали і навпаки), розвивати окомір.



Дидактична гра «Число і колір»

Мета. Вчити дітей добирати палички потрібного кольору та числового значення за словесною вказівкою дорослого, підвести дітей до висновку, що кожному числу відповідає певний колір.



Дидактична гра «Вітальні листівки (№ будинку)»

Мета. Розвивати вміння розв'язувати приклади на додавання і віднімання в межах 10.

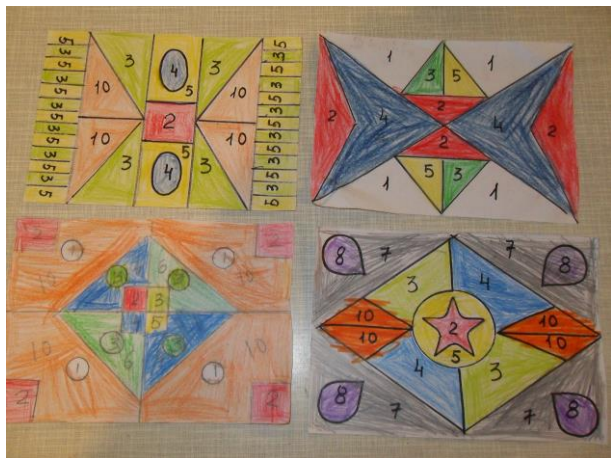


Дидактична гра «На скільки»

Мета. Навчити порівнювати числа, закріплювати числа, поняття «довгий», «короткий», «більший», «менший», вчити користуватися знаками «більше», «менше».

Дидактична гра «Зафарбуй килим»

Мета. Закріпити кольорове значення кожної цифри від 1 до 10 та зафарбувати елементи килима відповідними кольорами.

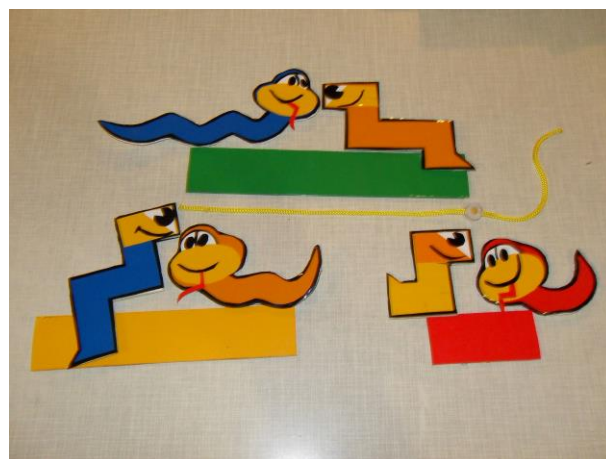


Дидактична гра «Помири змійок»

Мета. Вчити вимірювати довжину «хвилястиків» та «зубастиків» та об'єднувати їх в пари однакові за довжиною.

Дидактична гра «Склади з двох менших»

Мета. Закріпити «склад числа», використовуючи кольорові палички, вчити пояснювати свої дії (наприклад: число 3 складається з 2 і 1 тому, що...)



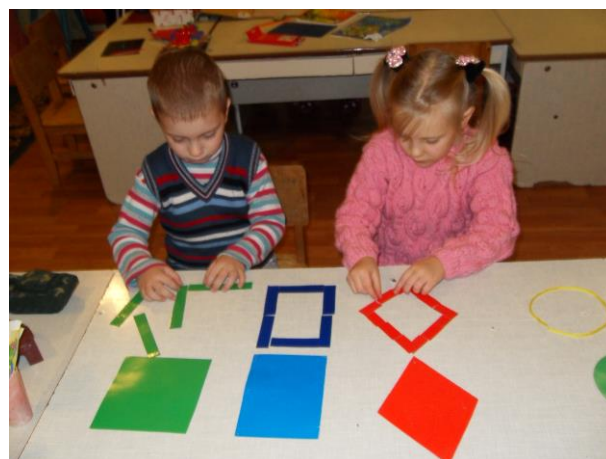
Дидактична гра «Перетвори фігуру»

Мета. Вчити викладати за вказівкою вихователя з мотузок коло, потім перетворювати його на овал. Довести, що фігури з кутами (квадрат, прямокутник, трикутник) важко викладати з мотузки, а можливо з допомогою кольорових паличок.

За допомогою методики Кюїзенера можна познайомити дітей не лише з цифрами та числами, їх складом, арифметичними діями, а й з властивостями ліній та геометричних фігур.

Дидактична гра «Незвичайна змійка»

Мета. Продовжувати формувати уявлення дітей про прямі, хвилясті, ламані лінії; вчити вимірювати довжину «змійок» за допомогою мотузки та кольорових паличок.



Палички Кюїзенера дають змогу порізнорозмірно організувати сенсорно – пізнавальну діяльність. Цьому сприяють такі ігрові завдання: із заплющеними очима знайти дві однакові за розміром палички; потримати у руках палички одного кольору, запам'ятати їх розмір, а потім із заплющеними очима взяти в руки будь – яку паличку й визначити її розмір: більша, менша, однакова.

Під час мовленнєвої діяльності палички можуть виконувати функцію сигнальних карток. Для цього обирають палички двох кольорів, яким присвоюють значення.

Наприклад: зелена – так, червона – ні.

Можна організувати рухливі ігри, розсипавши палички по підлозі та запропонувати кожній дитині зібрати «Врожай» із паличок певного кольору або розміру.

Під час самостійної роботи діти самі досліджують властивості об'єктів та

відкривають для себе нові знання за допомогою експериментальної роботи з паличками. Так, можна запропонувати дітям найоптимальнішу мірку (паличку) для вимірювання столу чи олівців.

Крім того, у зоні свободи діти можуть використовувати матеріал для творчої чи експериментальної діяльності на власний розсуд.

З часом кольорові палички стануть незмінною наочністю для батьків та вихователів, а для дітей – улюбленим матеріалом для розумних ігор та творчих фантазій. А головне, ваші вихованці з легкістю опанують всі сходинки освітнього процесу.

Шановні педагоги!

Якщо вас зацікавила ця методика пропоную вам конспект заняття з використанням кольорових паличок та елементів кольоротерапії.

«КОЛЬОРОВІ ФАНТАЗІЇ»

Конспект інтегрованого заняття для дітей старшого дошкільного віку

Мета. Закріпити вже засвоєні дітьми знання з математики, грамоти. Вчити співвідносити колір з відповідним предметом та порою року. Активізувати мовлення вихованців. Розвивати логічне мислення, кмітливість, наполегливість. Виховувати інтерес до навчання, вміння працювати в колективі. Створювати у дітей позитивний емоційний стан.

Хід заняття

Привітання.

Добрий день! Ми всіх вітаєм,
Щастя, радості бажаєм,
Сонця, світла і тепла,
Всім бажаємо добра.
Хай яскраві кольори,
Будуть з вами назавжди!
Вихователь запрошує дітей до художньої галереї. Малята розглядають незвичайну картину жовтого кольору.

Д/г «Відгадай, що намалював художник»
(співвідношення кольору з предметом, асоціативне мислення).



Вихователь. Діти, назвіть свій улюблений колір (відповіді дітей).

Міні-бесіда «Що сталися б, якби світ втратив кольори?»



Казка про Кольорову країну та Чорного чаклуна

Дуже далеко, на казковому острові є Кольорова країна, де живуть радісні і щасливі люди невеличкого зросту. Кожен день робочого тижня має свій колір, а господарює в цей день один із гномів, який носить ковпачок певного кольору. Наприклад: якщо гном одягає ковпачок жовтого кольору (понеділок), то в цей день будинки, парканчики, дерева, квіти – все стає яскраво-жовтим, а мешканці повинні одягатися в усе жовте. Приходить наступний день і все навкруги перефарбовується в інший колір, наприклад, в червоний. А у вихідні країна виблискує всіма фарбами і починається справжнє кольорове свято (під час розповіді закріпити з дітьми назви робочих днів тижня та вихідних).

На сусідньому острові жив Чорний чаклун, який дуже заздрив мешканцям Кольорової країни. Одного разу він викрав чарівні ковпачки і світ для мешканців Чудової країни став чорно-білим.

Вихователь. Як ви, малята вважаєте, чи цікаво жити в світі без кольорів? (відповіді дітей). Ми зможемо допомогти гномам повернути чарівні ковпачки, якщо ви виконаєте всі завдання чаклуна. Чи готові ви, чи не боїтесь труднощів? То ж запрошую всіх вас до кольорової кімнати (діти сідають за столи, навпроти них ковпачки білого кольору, під ними – різнокольорові. Після кожного виконаного завдання одному ковпачку «повертається» колір).

Завдання.

Вихователь. Чаклун хоче дізнатися, чи багато ви чого знаєте, чи зможете швидко відповісти на його запитання.

Д/г «Розминка для мозку»

Завдання.

Вихователь. В цій казковій країні мешканці зовсім не знають цифр, а рахують за допомогою кольорових паличок. Ми з вами знайомились з тим, який колір позначає яку цифру та чи допоможе це вам впоратись з наступним завданням чаклуна?

Д/г «Палички Кюїзенера».

Назви та покажи цифру на 1 більше, менше.

З яких двох менших складається число?

Розв'яжи приклад (на картках для кожної дитини).



Фізхвилинка. «Ритмічний танок»



Завдання.

Вихователь. Ми пишемо слова за допомогою букв, а у мешканців цієї країни кожен звук має свій колір. Ви зможете прочитати слово, якщо розставите прапорці за порядком. (Діти виконують завдання, вихователь перевертає прапорці, діти читають слово – «зима» і роблять його звуковий аналіз).

Д/г «Гра в сніжки».

Вихователь кидає сніжок і називає перший склад, діти повертають сніжок та називає слово на зимову тему:

СА, МО, ХУР, ЛИ, ЗИ, КРИ, ВІ, ЗА, СНІ.

Завдання.

Вихователь. Ми завжди пов'язуємо зимоньку з білим кольором, а чаклун хоче, щоб ми довели, що і взимку є місце всім кольорам (дістає з конверту різнокольорові сніжинки, роздає дітям).

Д/г «Придумай речення на зимову тему, де є місце певному кольору» (сніжинка).

Вихователь. Мешканці кольорової країни дуже вдячні всім вам, малята. Кожному з вас вони дарують по 1 пелюстці з чарівної Квітки бажань. Якщо кожен з вас вірно знайде місце для неї, то у нас розквітне справжня чарівна квітка, яка зможе виконати будь-яке ваше бажання. (Діти знаходять першу букву свого імені та наклеюють пелюстку, кожен пошепки промовляє своє бажання. Під час виконання завдання звучить чарівна музика).



Діти виконують пісню «Кольорова країна»



Якщо кожен педагог буде підходити до навчального процесу творчо, то жодна дитина не втратить інтерес до навчання та буде з нетерпінням чекати наступного заняття.

Працюючи за методикою Кюїзенера, ви можете перетворити заняття в казкове дійство, а чарівні кольорові палички стануть вашими незмінними помічниками.

Використання схем-моделей для навчання описовим розповідям

Світлана ОБАДІНА, вихователь логопедичної групи

Велике значення у навчанні дошкільників приділяється мовленнєвому розвитку. Усім відомо, що від правильності мовлення дитини залежить і подальші успіхи в школі: правильне написання, засвоєння матеріалу, спілкування з однолітками. Схеми-моделі, запропоновані авторською методикою Т.Ткаченко з навчання описовим розповідям, допоможуть дітям навчитися добре, зв'язно розмовляти, а батькам і педагогам – підготувати дитину до навчання в школі.

Мовленнєвий розвиток дитини є головним інструментом, за допомогою якого вона встановлює контакт із довкіллям завдяки якому відбувається соціалізація дитини.

Основною умовою розвитку мовлення і мислення є цілеспрямоване навчання. Розвиток у дітей словесно-логічного мислення, вироблення вміння користуватися основними логічними прийомами й операціями становить одне з важливих завдань у процесі навчання старших дошкільників.

Щоб навчити дитину добре розмовляти, вести діалог, відповідати на запитання і звертатися з запитаннями, складати різні види розповідей в своїй роботі ми застосовуємо методику використання схем-моделей для навчання описовим розповідям автором якої є Т. Ткаченко.

За цією методикою для роботи використовується аркуш картону 45х30 см, поділений на шість квадратів (за кількістю характерних ознак предмета або об'єктів чи пір року, про які потрібно розповісти). Дітей навчають знаходити головні, суттєві ознаки предмета, відрізняти їх від другорядних.

Навчаючи старших дошкільників складанню описових розповідей, використовують схеми-моделі. Діти вибудовують розповідь з дотриманням послідовності та параметрів, закладених у схемах: колір, форма, величина, матеріал, частини, дії. Використання схем при складанні описових розповідей допомагає дітям засвоїти порівняння предметів не в загальній формі – чим подібні, або чим відрізняються предмети, а диференціювати, порівнюючи предмети за формою, величиною, кольором тощо.

Схеми виконують роль підказки, отже, дитина може будувати за ними розповідь.

Діти за допомогою схем-моделей описують іграшки, одяг, взуття, фрукти, овочі, квіти, пори року тощо. На цих фото ми можемо бачити спрощену схему-модель на описову розповідь овочів та ускладнену. На першій дитина розповідає: як називається овоч, якого він кольору, форми, де росте, а на другій ще додається, який виявляється на дотик овоч та спосіб його вживання.





Під час заняття «День народження для всіх» за допомогою схеми-моделі діти розповідали про правила культури поведінки під час свята: не запізнюватися, приходити нарядними, щоб був порядок, приходити з подарунками, вміти розвеселити (вірша розповісти чи пісню заспівати), дякувати іменинникам та казати добрі побажання.



На цьому фото дитина за схемою розповідає як поведуть себе друзі: дарують один одному посмішку, допомагають, повинні ділитися, якщо посварилися, треба

помиритися, не сваритися, друг повинен бути добрим і чуйним.

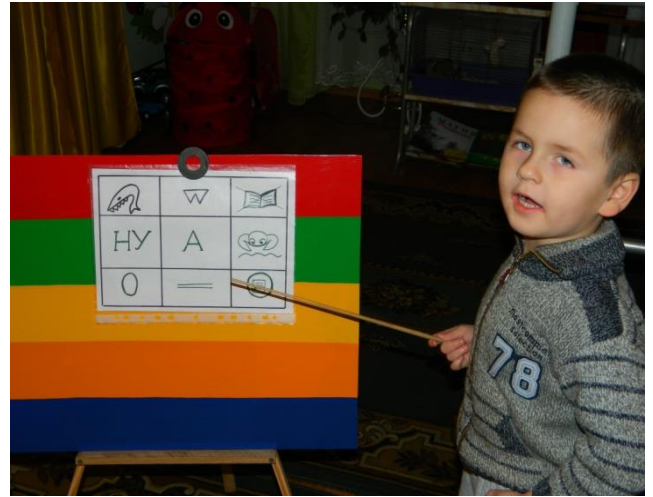


Розповідаючи про життя черепахи на занятті «Увага, черепаха!», виставлялися на дошку картки, за допомогою яких діти наприкінці заняття складали розповідь про черепаху.



За цією схемою ми вчимо дитину розповідати про себе: як звати, хлопчик чи дівчинка, скільки років, якого кольору очі, якого кольору волосся, який одяг носить, характер (добрий, злий) і про що вона мріє.





Під час складання дітьми описових розповідей за схемами необхідно звертати увагу на: повноту характеристики зовнішніх ознак і властивостей об'єкта опису; логіку опису (дотримання структури опису, послідовності); зв'язність тексту (правильність узгодження слів у реченні).

Так, як група у нас логопедична, то для кращого закріплення звука, а також під час вивчення віршів ми використовуємо мнемічні схеми-моделі (для заучування віршів). Не примушуючи, а спираючись на дитячі інтереси та на достатній розвиток наочно-образного мислення в старшому віці мнемічні схеми відіграють значну роль у диференційованому навчанні. Навіть діти з середнім і низьким рівнями мимоволі вчать вірш, звертаючи увагу на «підказку».

Їжачок-хитрячок

Із голок та шпичок

Пошив собі піджачок.

І у тому піджачку він гуляє у садку:

Натикає на голки груші, яблука, сливки

І до себе на обід він скликає цілий рід.

Акула зубаста

Не вміє читати,

Ну, а спритний рак-омар

Виучив увесь буквар.

Застосування схем-моделей є одним з ефективних способів розвитку мовлення, словесно-логічного мислення, пам'яті у дітей дошкільного віку.

Схеми-моделі можуть застосовуватися не лише на мовленнєвих заняттях – вони можуть бути широко використані в різних видах діяльності: ігровій, зображувальній, формуванні логіко-математичної компетенції тощо.



Тетяна ГОРДІЄНКО, вихователь
Тамара ГАВРИЛОВА, вихователь



Довкілля – життєвий світ дитини, який їй знайомий із перших кроків життя, який вона любить, пізнає і який дає їй змогу формувати себе як особистість (В.Ільченко).

Довкілля у широкому розумінні цього слова - це вся наша планета Земля, це Космос, це все те, що певним чином впливає і визначає життєвий цикл людини як біологічної і соціальної істоти. У вузькому розумінні, це поняття визначає конкретне середовище, що оточує дитину безпосередньо (природне, предметне, соціальне).

В практиці своєї роботи з дітьми дошкільного віку використовуємо інноваційну технологію «Система освіти «Довкілля». Автор: Ільченко В.

Педагогіка «Довкілля» дає поштовх ефективному розвитку мислення, вербального і невербального інтелекту, мовлення, творчих здібностей, які виявляються на різних заняттях та в різних видах діяльності. Вплив «Довкілля» проявляється в екологічній вихованості дітей, у ставленні їх до власного здоров'я. Основою формування цілісності знань є уявлення про зміст найзагальніших закономірностей природи, її збереження, періодичності процесів у довкіллі.



Наша робота зорієнтована на формування у дошкільнят основ світогляду, цілісного бачення навколишнього світу і самих себе, свого місця та ролі в природі та суспільстві, розвиток дошкільняти як особистості гармонійної, різнобічної, життєво компетентної, здатної в міру своїх вікових

можливостей самостійно й свідомо визначати свою позицію серед інших людей.

Особливість педагогічної технології «Довкілля» полягає у тому, що вона веде дитину до пізнання себе як частинки природи і свого народу, формує у дітей розуміння, що таке довкілля та місце дитини в цьому довкіллі, виховує ціннісне ставлення дитини до себе, до світу; навчає відчувати почуття до живих істот, природи. Діти спостерігають та спілкуються з природою, виконують дослідницьку діяльність. Ця програма розвиває інтелект, пам'ять, увагу, логічне мислення; формує дослідницькі вміння. І пояснюємо дітям про явища природи, встановлюємо зв'язки між об'єктами живої та неживої природи, їхні ознаки. Розвиваємо малятам комунікативні навички, тобто вміння гармонійно та ефективно спілкуватися одне з одним, дрібну моторику рук, мовленнєвий розвиток, спостережливість, уважність, допитливість. Виховуємо бережливе ставлення до природи, любов до рідної землі, рідного краю.



У своїй роботі використовуємо різні форми та методи: спостереження, цільові прогулянки, дидактичні ігри та вправи, екскурсії, бесіди, досліди; різноманітну художню літературу: слухання казок, оповідань, вірші, загадки, заклички; пісні, театралізовану діяльність.

Перед собою ставимо такі цілі та задачі:

- продовжувати ознайомлення з предметним оточенням людини;
- пробудити інтерес до народних традицій і свят, дати уявлення про прояви гармонії і краси у стосунках людей;
- поглибити уявлення про різноманітність і красу природи, продовжувати знайомство з природними стихіями, формувати уявлення про роль повітря, землі, води та сонячного світла у житті рослин і тварин;
- розширювати уявлення про світ тварин, взаємозв'язок рослинного і тваринного світу;
- виховувати уважне, бережливе ставлення до рослин, закріпити й розширити уявлення про роль рослин у житті людини.

Завдання освітньої технології «Довкілля» реалізуємо як на заняттях, де знання про довкілля поєднуються з рухливою діяльністю, музикою, малюванням, ліпленням, конструюванням, розглядом картин, творів мистецтва, розвитком мови, художньою літературою, так і поза ними, особливо під час «ранкових зустрічей» та прогулянок.



У спільній діяльності вихователя і дітей, використовуємо досліди, екологічні ігри, працю, виконання дітьми доручення, замальовки, екологічні акції, розваги. Важливу увагу приділяємо проведенню свят, акцій: «Прикрасимо клумбу квітами», «Посадимо дерево», «Допоможемо птахам», «Чи є права у тварин?», «Без води нема життя», «Збережемо квіти - першоцвіти» і т.д.

Формування навичок цілісного сприймання навколишнього світу продовжується на прогулянках, під час ігор, спостережень, праці в куточку природи, квітнику, в процесі яких розвиваються базові

якості особистості, їх життєва компетентність.

Спонукаємо своїх вихованців до застосування нових знань, виходу до нової інформації через практичні дії, надаємо можливість виявляти свою активність, допитливість, самоактивність, спостережливість, відповідальність за все, що навколо. А це допомагає їм втілити в життя природоохоронний принцип: «Не зашкодь». У дітей виховується вміння будувати відносини: поважати інших, прагнути створювати, робити просту, але корисну справу для збереження довкілля.



Багато уваги приділяємо співпраці з сім'єю. З допомогою батьків в груповій кімнаті створено природничий куток для організації спостережень за об'єктами природи та експериментування дитини з природними матеріалами. Важливим аспектом є праця в літній сезон на квітнику, на ділянці разом з дорослими, батьками. Залучаємо батьків до участі в святах, розвагах, виставках малюнків, газет тощо.



Навколишній світ різноманітний та цікавий, його дослідження сприяє розвитку інтересу дітей до природи та предметного світу, але наше завдання не лише ознайомити дошкільника із довкіллям, а й навчити бачити красу навколишнього світу, розуміти її необхідність та оберігати.

**Поліхудожній розвиток дітей дошкільного віку
в педагогічному процесі дошкільного навчального закладу**

Віра МІНАКОВА, вихователь дітей 1 класу

Суть цієї технології полягає в тому, що самоствердження дитини відбувається в найбільш значущій для неї сфері поліхудожньої діяльності (музичної, хореографічної, театралізованої, образотворчої).

Спілкуючись зі своїми дітьми, ми часто-густо за допомогою буденних речей проникаємо у світ непомітних на перший погляд чудес, що повсякчас нас оточують.

Для своїх ігор діти охоче використовують речі, на які дорослий не звернув би уваги. Для дитини найкраще, коли дорослий здатний разом із нею театралізувати, відтворити той чи інший образ героя у грі. Адже театральне мистецтво близьких і зрозуміле дітям, бо в його основу покладено гру. У театралізованій грі дитина відтворює знайомі літературні сюжети і це активізує її мислення, тренує пам'ять і художньо-образне сприймання, розвиває фантазію й уяву, удосконалює мовлення. Виступаючи перед глядачем, діти переборюють несміливість і розгубленість, мобілізують свою увагу. Усі ці якості позитивно позначаються на навчальній діяльності дітей у школі.

Театр акумулює життєву мудрість, оптимізм, позитивно впливає на емоційну сферу дитини, сприяє розвитку пізнавальних

інтересів, дає унікальну можливість для самовираження особистості. Мабуть, тому театралізовані ігри діти дуже люблять. Майже кожную казку, оповідання, пісню або вірш можна зіграти.

Діти охоче залучаються до гри:

- відповідають на запитання героїв, виконують їхні прохання, дають поради, перевтілюються в той чи інший образ.

Гратися з дітьми в театр неважко. Для цього не обов'язково мати якийсь особливий художній хист. Нескладно помітити, що найбільший вплив на дітей справляє не сам сценарій гри, а спосіб, манера гратися. А якщо атрибути виготовлені своїми руками разом з батьками чи вихователем, а в основу сценарію закладено подію з життя дітлахів, або придуману ними самими, грає з радістю, то найпростіший текст принесе їм насолоду.



Інсценізація української пісеньки “ Два півники”

Міні-заняття

Мета: заохочувати дітей до інсценування української народної пісеньки; вчити емоційно передавати зміст пісні за допомогою міміки та жестів; виховувати зацікавленість до усної народної творчості.

I етап. Пізнавальна діяльність

Дітки, відгадайте мої загадки:

Не князівської породи,
А ходить в короні,
Не їздок, а зі шпорами,
Не сторож, а рано будить.

(Півник)

Невеличка щебетушка,
Водить діток за собою,
Квокче, зерна хоче.

(Курка)

З бородою, а не мужик,
З рогами, а не бик,
З пухом, а не птах,
Лико дере, а личаків не плете.

(Цап)

- А хто покаже, як ходить півник?
- Як він співає?
- Покажіть, як курочка кличе своїх діточок.

Сьогодні ми будемо інсценувати українську пісеньку «Два півники».

II етап. Пізнавальна діяльність

Спочатку спробуємо під текст пісні виконувати рухи. (Діти усі разом промовляють текст і виконують рухи).



Два півники, два півники
Горох молотили,
Дві курочки-чубарочки
До млина носили.

Цап меле, цап меле,
Коза засипає,
А маленьке козенятко
На скрипочці грає.

III етап. Перетворювальна діяльність

Зараз ми за допомогою лічилочки виберемо півників, курочок, цапа, козу та козенятко.

Стоїть півень на току
У червонім чобітку.

Будем півника просити:
Ходи жито молотити.



Так, усіх героїв пісеньки ми вибрали. (Дітям вдягають шапочки). Тепер півники беруть палички, курочки беруть відерця, цап бере жорна, коза-лопатку, а козенятко-скрипочку.

Усі діти ходять по колу та під музичний супровід співають пісеньку, а герої виконують свої ролі: півники молотять горох, курочки у відерцях носять до млина, цап крутить жорна, коза лопаткою засипає зерно, а козенятко грає на скрипочці.

IV етап. Оцінно-контрольна діяльність

- Як називається пісенька?
- Назвіть, про кого співається в пісні?
- Яку б роль ви хотіли виконувати?

Творці власного простору

Ірина ЗУБРИЦЬКА, вихователь групи дітей із ЗПР

Метою спеціального навчання дітей із затримкою психічного розвитку дошкільного віку є корекційний розвиток пізнавальної, емоційно - вольової сфер, позитивних якостей особистості.

Педагогічний колектив нашої групи намагається зробити життя дитини в дитячому садочку, а саме в дефектологічній групі, максимально комфортним, створити умови психічного розвантаження, високого рівня сенсорного розвитку, а також творчих здібностей дитини. Тому у свою роботу з дітьми ми запровадили ігри з піском, технологію сендплею. Принцип «терапії піском» був запропонований Карлом Густавом Юнгом, засновником аналітичної терапії. Це спосіб спілкування зі світом і самим собою, спосіб доторкнутися до внутрішнього «я», коли дитина свій внутрішній світ переносить у зовнішній.

Ігри з піском і водою використовуємо під час проведення коригувальних, розвивальних і навчальних занять. Вони стабілізують емоційний стан дитини, а це дуже важливо для дітей із ЗПР, розвивають тактильну чутливість і дрібну моторику, навчають дитину прислухатися до власних відчуттів, аналізувати результати дослідів. Ці ігри сприяють розвитку мовлення, уваги, пам'яті та є ефективним засобом психокорекційної та психотерапевтичної роботи. Під час гри з піском устанавлюються близькі стосунки між дорослими і дитиною. А це, в свою чергу, зміцнює довіру малюка до світу. Дитина у грі може розповісти про свої проблеми, продемонструвати страхи та позбутися їх.

Адже гра для дитини — необхідна природна діяльність.

Ігри та завдання

1. Ігри для зниження психоемоційного напруження, розвитку тактильної чутливості і дрібної моторики рук, творчої уяви.

- «Малюємо на піску» (малювати на піску можна гілочкою, паличкою або просто пальчиком).

- Залишаємо «загадкові сліди»:

«Ідуть слоненята» - дитина кулачками з силою натискає на пісок.

«Стрибають зайці» - кінчиками пальців дитина ударяє по поверхні піску у різних напрямках.

«Повзуть змійки» - маля напруженими пальцями рук робить на поверх піску хвилясті лінії.

«Чарівні відбитки на піску» - залишити відбитки на мокрому піску своєї долоньки, а потім домалювати її або доповнити мушлями, морськими камінчиками, щоб вийшли веселі пташки, або восьминоги.

- «Шукаємо скарб» (треба відшукати скарб у піску, можна дітям зробити підказку, повідомити малюкові маршрут. Наприклад: «Зроби 3 кроки вперед, 1 крок ліворуч, а зараз шукай»).

- «В гості до камінчика» (вихователь пропонує малюкам уявити, що камінчик, який мешкає у піску, жива істота, і з ним можна поспілкуватися. Дитині потрібно розказати, як його звати, де мешкає, що любить, які в нього друзі. Потім описати, на що камінчик схожий).

2. Навчальні ігри (школа на піску)

Математичні:

- «Числа і цифри» (малюємо на піску цифри пальчиком, а потім добираємо до них відповідну кількість камінчиків, можна навпаки, до заданої кількості предметів підібрати пластмасові цифри).



- «Вивчаємо геометричні фігури», «Перейди через річку» (на піску викладаються різні геометричні фігури, потрібно пальчиком доторкнутися тільки до квадратів, або інших геометричних фігур, щоб перейти через річку).
- «Намалюй геометричну фігуру» (по крапочках, по камінчиках. Знайди і покажи найменший або найбільший круг, квадрат тощо).
- «Орієнтація у просторі» (запропонувати дитині знайти предмети, які знаходяться справа, зліва, зверху та знизу від заданої геометричної фігури).

Граматичні:

- «Намалюй букву» (малюємо пальчиком, викладаємо з камінчиків, мушлей. Назвати у піску фігурки, назва яких починається на заданий звук. Скласти речення з цими словами).
- «На яку букву починається?» (вибрати у піску фігурки і пальчиком біля них написати, на яку букву починається).



3. Художньо — мовленнєві ігри

- «Що відчуваєте?» (Опис дітьми своїх відчуттів під час взаємодії з сухим та мокрим піском).
- «Мандри підводного світу» (дітям пропонується розповісти про різних мешканців підводного світу. Вони самі вибирають про кого і що розповідати).



- «Створення колективних будівель» (обігравання їх).
- «Я будівельник свого міста» (створення свого міста, своєї пісочної країни).
- «Театр на піску» (розігрування сюжетів казок за допомогою іграшок та природного матеріалу).
- Завітаємо до казки «Колобок» (вправа «Печу колобка», діти імітують сліди тварин на піску, зайчик — два пальчики стрибають в різні боки. Вовк - два пальчики крокують по піску. Ведмідь — кулачки, лисичка — хвилясті рухи по піску).
- «Неслухняна рибка» (рибка заблукала, яка не слухала своєї мами. Що потрібно робити на її місці? Діти пропонують варіанти розв'язання проблемної ситуації).



Ігри проводимо з підгрупою дітей або індивідуально, враховуючи вікові особливості.

Перенесення традиційних навчальних і розвивальних завдань до пісочниці сприяє додатковому ефекту. На відміну від ліплення, малювання під час роботи з піском не вимагається жодних умінь, що дозволяє дитині уникати переживань, напруженості перед роботою. При грі з піском діти почуваються комфортно захищено, де вони мають свій простір, де вони — Творці.

**Розвиток творчих здібностей у дітей раннього віку
на заняттях з малювання за методикою Шульги Л. М.**

Тетяна СПИВАК, Лідія ВАСЕЧКИНА, Раїса ГАРАН
вихователі дітей раннього віку

Ранній вік – це благодатний ґрунт для розвитку здібностей дітей. Ми, вихователі груп раннього віку, для розвитку творчості дітей на заняттях з малювання взяли за основу метод педагога Шульги Л.М.

Основна ідея методу: малювання – діяльність, що сприяє появі й розвитку почуттів. Суть технології розкриває систему роботи з розвитку творчих здібностей, природних нахилів дітей через емоції, почуття, через естетичне ставлення до природи, через використання різних методів образотворчого мистецтва, що стимулює прагнення дитини до творчого пошуку. Розкриває художні та креативні здібності дітей, починаючи з раннього дошкільного віку.

Діти зображують навколишнє тільки після емоційних зустрічей з ним у процесі спостереження, розгляду картин, слухання музики, читання, розповідання. Головне завдання організації зображувальної діяльності – виховання естетичних почуттів, а допоміжне – навчання технічним прийомам. Чим більше органів чуття беруть участь у сприйманні навколишнього, тим повнішим будуть уявлення, глибинним – пізнання. Ми об'єднуємо близькі за метою і змістом заняття в один цикл. Як правило він складається з 3-х – 4-х занять. Завдання циклу – занурення в певну тему. Перше заняття – ознайомлення. Воно несе велике емоційне і інформаційне навантаження. Тема має здивувати, зацікавити й захопити малят.

На другому і третьому заняттях діти здобувають певний досвід з теми й оволодівають прийомами і технікою малювання. Це вже навчальні заняття. Навчання носить м'який, ознайомлюючий характер. Діти дізнаються про різні техніки і прийоми малювання й самостійно обирають прийоми для здійснення свого задуму. Останнє заняття циклу – творче. Воно дає змогу осягнути всю тему і пропустити її скрізь себе, виразити своє ставлення, свої почуття в малюнку. Необхідною умовою

успіху є творча атмосфера на занятті з малювання. Тільки розкута дитина здатна глибоко відчувати і передати свої почуття.

Методи і прийоми, які сприяють розвитку дитячої творчості, активізують уяву малят. Якщо необхідно навчити дітей малювати пейзаж, попередньо розглядаємо картини відомих художників, або ж проводимо спостереження в природі.



Дітям пропонується уявити себе на тому місці, яке зображене, вдихнути аромат осені (весни, квітів, листя та ін.), підставивши долоні відчувати палюче сонце, холодний вітерець, послухати спів пташок. Все це супроводжується поетичним словом, слуханням музики.

Фарби, пензлі, папір, олівці для малят не просто засоби зображення. Вони – добрі друзі, які допомагають передати настрій, стан душі маленького художника. Щоб діти краще зрозуміли цих нових друзів, проводяться заняття – знайомство. При першій зустрічі малят з пензлем ми розкриваємо таємницю його життя. Розповідаємо, що колись це була гілочка дерева, яку живили соки землі і промені сонця. А ніжний ворс подарувала пензлику

весела білочка. Життя пензлика продовжується, коли його бере художник. Дитина обстежує пензлик, торкається ворсом своєї щоки, аби відчувати його ніжність і м'якість, «малює» ним у повітрі.



Перші зустрічі складають цілий цикл занять. Діти дослухаються до аркуша паперу, влаштовують йому побачення з водою, пізнають таємниці гуаші, гостюють у королівстві олівців. Цінність цих зустрічей не лише в тому, що в дитини формується особливе поетичне ставлення до приладдя художника, яким вона буде користуватися, а в тому, що вона починає небайдуже ставитися до всього, що її оточує.

Пропонуємо дітям прийом «оживлення» речей, об'єктів, які малюємо. Це значить, що герої малюнку «оживають», розмовляють, з ними трапляються різні пригоди. Цікаві дітям заняття, де вони мають можливість виражати свої почуття емоціями, мімікою, жестами, рухами. Тому інсценуються зустрічі героїв малюнку.



Необхідно дати дітям свободу, нехай кожен уявить себе пташкою, курчатком, ведмедиком, сонцем, листочком, сніжинкою, розповість який він.



Також великого значення надаємо роботі з кольорами. Діти малюють барви літа, осені, зими, весни, барви дощу, вчаться визначати зв'язок між настроєм і кольором.



У дошкільнят розвивається здатність виражати настрій спокійною інтонацією, словом, жестом, фарбою («барви спокою»). Яка фарба не весела і не сумна? Не холодна і не тепла? (зелена). Діти «перетворюються» на зелену фарбу і показують її настрій на своєму обличчі.

Отже, важливо, щоб дитяче сприйняття супроводжувалось схвилюванням, здивуванням, радісною увагою, отримуючи при цьому естетичний смак і сенсорний досвід.



Докорінна зміна традиційного способу життя породжує нові вимоги до освіти. Ці зміни спонукають людину краще розуміти себе, інших і світ загалом та діяти відповідно до потреб часу. З урахуванням цього пріоритетним завданням сучасної освіти є навчити дитину навчатися, працювати, співіснувати, жити. Вже в дошкільному віці дитини педагог має можливість розвивати у неї гнучкість і критичність мислення, творчу ініціативу, високий адаптаційний потенціал. Дошкільний вік є унікальним тим, що в ньому закладаються основи всього майбутнього людини.

Розвиток сучасної дитини як особистості передбачає максимальну реалізацію нею своєї активності, самостійності, творчої ініціативи, прагнення обирати на власний розсуд шляхи й засоби досягнення цілей, намірів, реалізувати свої власні потреби та інтереси. Щоб дитина виявляла творчу активність, слід насамперед з довірою поставитися до її природної схильності діяти на власний розсуд, сприймати життєві враження, покладаючись на власний досвід.

Раціональне застосування методів ТРВЗ в навчально-виховному процесі дошкільного закладу значною мірою сприяє появі та формуванню в дитині рис, які вказують на творчу особистість: самостійності суджень, нестандартності мислення, ініціативності, схильності до фантазування, пошуку різних варіантів завдань тощо. Ось чому так важливо систематично використовувати в навчанні дошкільнят елементи ТРВЗ.

Ми хочемо, щоб діти були розумнішими за нас, талановітшими, мудрішими і сильнішими, а ТРВЗ – «золотий ключик» для них.

Суть технології полягає у формуванні системного, діалектичного мислення, розвитку творчої уяви, винахідницької кмітливості. Використання її має не просто розвинути фантазію дітей, а навчити їх мислити системно, творчо, розуміти єдність і протиріччя навколишнього світу, бачити і вирішувати проблеми.

Основу технології становлять ігри-заняття, під час яких діти знайомляться з навколишнім світом, вчаться виявляти суперечливі властивості предметів, явищ і розв'язувати ці суперечності.

Використовуючи творчі завдання, необхідно постійно збагачувати досвід зображувальної діяльності дітей прийомami малювання, різними техніками створення малюнку (прямографія, набризок, відбиток, малювання по мокрому, малювання свічкою, сіллю, пластиліном, малювання під музику із закритими очима, ниткографія), прийомami отримання нових кольорів через їх змішування.

Якість виконання творчих завдань дітьми підвищується, якщо вони виконуються в ігровій формі та поєднуються із спостереженнями, музикою, поезією.

Технологія ТРВЗ володіє широким арсеналом методів, які розвивають пізнавальні та творчі здібності дітей: вміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, робити висновки, інтегрувати й синтезувати інформацію, аналізувати ситуації, передбачати наслідки, будувати гіпотези, застосовувати нові ідеї та методи розв'язання задач на практиці; здатність висловлювати оригінальні ідеї і винаходити щось нове.

Хочу зазначити, що визначальними в роботі з дітьми стали такі тенденції: Любов, Свобода, Краса, Праця, Гра, Пізнання. Говорячи про Любов, маю на думці саме цілісне прийняття дитини, толерантне ставлення до неї. Свобода – це пошук свого варіанту творчості, самостійності, активності. Гра – дія, засіб пізнання, співчуття, співтворчості; послідовний процес відкриття нових знань. Праця – вольові зусилля на досягнення задуманої справи, вміння довести її до кінця, зберігаючи почуття власної гідності, пізнання того, що ти потрібний і маєш змогу упоратися із запропонованою справою. Краса – засіб, за допомогою якого здійснюється цілеспрямований розвиток особистості, духовний об'єкт насолоди, в якому дитина знаходить для себе відповідність, гармонію. Пізнання – це діяльність дитини, спрямована на розширення знань про навколишній світ, самого себе та оточуючих людей.

Готуємось до школи

Вікторія ПАВЛЮК, вихователь

Підготовка дитини до шкільного життя - важливий напрямок роботи вихователя дошкільного закладу. Аналіз програми “Впевнений старт” підводить до висновку, що головне завдання роботи з навчання грамоти старших дошкільників - пропедевтичне ознайомлення з основними мовленнєвими одиницями (звуком, словом, складом, реченням). Для реалізації поставлених програмою завдань вихователі повинні усвідомити особливості сучасного підходу до організації занять з рідної мови, навчання грамоті, впроваджувати інноваційні методи навчання елементів грамоти.

В групі дітей старшого дошкільного віку на заняттях з грамоти впроваджуємо методику з навчання ранньому читанню Л.В.Шелестової. Працюючи за цією методикою, ставимо за мету: викликати у дітей інтерес до читання, використовуючи дидактичні ігри, розвивальні завдання, вправи, ігрові ситуації; ознайомити їх з буквами; навчити читати склади та слова; розширити уявлення про навколишній світ.



Ознайомлюючи дітей з елементами грамоти використовуємо дидактичні ігри, наочний матеріал виготовлений власноруч з

кольорового паперу, які органічно поєднують логічне й асоціативно-образне мислення дитини у сприйнятті нового.

Ігри сприяють розвитку звукової культури мовлення, зв'язного мовлення; формуванню словника, граматичної будови мовлення; вдосконаленню вміння проводити звукобуквенний аналіз слів, формуванню перших навичок аналізу, синтезу, порівняння, розпізнавання, а також зорового сприйняття, довільної уваги.

На заняттях діти працюють групами по 3-4 дитини. Після виконання завдань обов'язково приділяємо велику увагу проговоренню кожного звука та складу. Але не потрібно забувати і про головні дидактичні принципи: науковість, систематичність, послідовність, наочність, індивідуальний підхід, свідомість та активність засвоєння знань дітьми.



Антуан де Сент-Екзюпері казав:
” Не давайте дітям готових формул. Формули - пустота. Лише навчить дітей методів та прийомів, які допоможуть їм їх пізнати ”.

Використання методики музичного виховання за принципами Карла Орфа в розвитку музичних здібностей дітей

Алла СЕМЕНИСТА, музичний керівник

У світовій педагогічній практиці існують кілька відомих концепцій музичного виховання дітей, які стали основою для розробки різних програм і методик. Однією з найбільш відомих, поширених більш ніж в 40 країнах світу, є концепція Карла Орфа «Шульверк. Музика для дітей».

За Орфом музичне виховання - це не просто залучення дітей до виконання. Діти не повинні повторювати, а повинні створювати власну дитячу елементарну музику.

Головний принцип цієї педагогіки - "вчимось, роблячи і творячи" - дозволяє дітям, виконуючи і створюючи музику разом, пізнати її в реальній, живій дії, в процесі музикування. Орфівська педагогіка являє собою особливий тип музичної педагогіки, яка отримала назву креативної. Основу концепції Орфа становить імпровізаційна музика. Навчання через творчість сприяє прояву універсальної креативності, яка є в кожній дитині.

Основна ідея Карла Орфа - самостійний пошук дітьми музикантів всередині себе через навчання грі на простих музичних інструментах, таких як цимбали, маракаси, дзвіночки, трикутники, ксилофон, металофон та інші. Матеріал для занять спонукає дітей фантазувати, складати і імпровізувати. Таким чином, на музичних заняттях досягається мета розвитку творчого потенціалу дитини.

Казка з використанням музичних інструментів

«ІМЕННИ БІЛОЧКИ»

На одній високій сосні, в чарівному лісі, жила-була Білочка. Вночі в лісі тихо-тихо *(музичний керівник грає спокійну мелодію)*, лише зірки мерехтять на темному небі *(дитина грає на дзвониках)*



Та ось одного зимового ранку Білочка прокинулася і згадала, що в неї сьогодні день народження. *(дитина грає у бубон)*



Першим Білочку привітало Сонечко, воно послало білочці свої промінчики, і сніг навколо заблищав і засяяв.

(дитина грає на металофоні)



Мишка другою прийшла Білку привітати
І один смачний горіх їй подарувати.

(дитина грає на ложках)



По заматах, кучугурах козуля стрибала,
Гарне намистечко Білці подарувала.

(дитина грає на брязкальцях)



А снігурі червоногруді,
хоч мали справ багато
Вільхові сережки Більці
принесли на свято.

(діти грають на свистульках)



А зайчика хурделиця зовсім не злякала
І морквиночки солодкі Білочка дістала.

(дитина грає на музичних молоточках)



Гості їли калачі, медом запивали,
щастя, радості, здоров'я Білочці бажали.

(всі діти грають на музичних інструментах)

І все б було добре. Та гості так весело грали
на музичних інструментах, що почув їх сірий
вовк, який був дуже розгніваний, що його не
запросили на свято. Ось він став
підкрадатися...

(дитина грає на маракасі)



Все ближче і ближче. І бути лиху! Та тут з'явився добрий, вайлуватий ведмедик, який почув веселу музику, прокинувся та виліз зі свого барлогу.

(дитина грає на барабані)



Він став проганяти злого вовка.
Все далі і далі наляканий вовк тікав щодуху.

(діти грають на барабані та маракасі)

І зраділо сонечко.

(дитина грає на металофоні)

Зайчик, Мишка та Козуля враз зіграли тріо.

(діти грають на ложках, брязкальцях, молоточках)

Заспівали пташки.

(діти грають на свистульках)

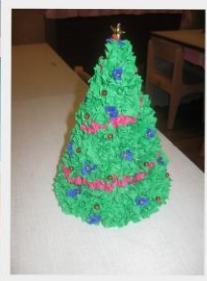
Цілий день стояв мороз, віхола гуляла,
А у лісі іменини білочка справляла.

(діти грають на музичних інструментах)

Ось і казочці кінець, а хто грав – молодець!!!!



“Пізнання світу почуттів неможливе без розуміння й переживання музики, без глибокої духовної потреби слухати музику і діставати насолоду від неї”, - В. Сухомлинський.



Сайт ДНЗ "Ромашка"

Наш садочок – велика сім'я,
Друзів радісних сонячне коло.
Це куточок планети Земля,
Мальовнича природа навколо.
Тут співають в саду солов'ї,
Вітер коси березам сплітає,
Непомітно тут діти малі
Як гриби від дощу підростають.

Сканувати QR-код



<http://dnz-romashka.at.ua>

